VERTROUWELIJK

Waterstofnetwerk Nederland

Quickscan Natuurwetgeving Afsluiterschema's Groningen, Drenthe & Overijssel

Auteur
Arcadis

Project
Waterstofnetwerk Nederland

Revisienummer
1

Revisie datum
14-07-2023

Ons kenmerk
WNN1-ARC-EM-REP-0072

Status
Final

Parafen

Naam	Naam	Naam
Datum	Datum	Datum
Auteur	Gecontroleerd	Ter goedkeuring/besluitvorming

© 2023 Hynetwork, Groningen, Dit document en alle daarbij behorende informatie zijn eigendom van Hynetwork. Niets hiervan mag worden verveelvoudigd, gekopieerd, gepubliceerd, opgeslagen, aangepast of gebruikt in welke vorm dan ook, online of offline, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Hynetwork.

Revisie geschiedenis

Revisienummer	Omschrijving	Datum
1	Ontvangen versie van Arcadis	14-07-2023

Ondersteunende Documenten

Document nummer	Document naam

© 2023 Hynetwork, Groningen, Dit document en alle daarbij behorende informatie zijn eigendom van Hynetwork. Niets hiervan mag worden verveelvoudigd, gekopieerd, gepubliceerd, opgeslagen, aangepast of gebruikt in welke vorm dan ook, online of offline, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Hynetwork.

Quickscan Natuurwetgeving | Waterstofnetwerk Noord-Nederland

Afsluiterschema's Groningen, Drenthe en Overijssel
N.V. Nederlandse Gasunie

14 juli 2023 - Public

DOCUMENTCODE GASUNIE
WNN-ARC-OMG-GEN-ECO-003

STATUS
Definitief

Contactpersoon

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 63
9400 AB Assen
Nederland

Inhoudsopgave

Inleiding 4
- Aanleiding 4
- Huidige situatie 5

Gebiedsbescherming 14
- Methode 14
- Ligging 14
- Effectenbeoordeling 16

Soortenbescherming 17
- Methode 17
- Aanwezigheid beschermde soorten 17
- Effectbeschrijving 33
- Toetsing 37
- Overtreding verbodsbepaling 37
- Vervolg 39
- Mitigerende maatregelen 39
- Fysieke inspectie 41
- Soortgericht onderzoek 41

Conclusie en vervolgstappen 44

Bronnenlijst 46

Colofon 47

Inleiding

Aanleiding

Gasunie werkt aan een nationaal waterstofnetwerk dat vraag naar en aanbod van waterstof verbindt. Het project bestaat uit nieuw aan te leggen leidingen en bestaande om te bouwen leidingen van een ondergronds waterstofnetwerk in Noord-Nederland. De startpunten van het tracé liggen in Delfzijl en Eemshaven en lopen beide naar Tjuchem, beide betreffen nieuw aan te leggen leidingen. Vanaf Tjuchem loopt een bestaande om te bouwen leiding naar Elim langs Zuidwending en van Elim een bestaande om te bouwen leiding naar Emmen. Ook komen er twee nieuw aan te leggen leidingen in de buurt van Emmen en nabij Schoonebeek. Tot slot loopt van Elim door middel van bestaande om te bouwen leidingen naar het productieterrein in Ommen, hier is ook sprake van een klein stukje nieuw aan te leggen leiding op het eind. Langs de bestaande om te bouwen leiding van Tjuchem naar Elim en Emmen liggen afsluiterschema's. Deze afsluiterschema's worden omgebouwd c.q. geamoveerd om aansluitingen te realiseren.

Deze quickscan-memo richt zich alleen op de afsluiterschema's in het bestaande gasleidingtracé. Ook zijn door Arcadis andere quickscans opgesteld voor nieuw aan te leggen leidingen bij Elim-Ommen (Arcadis, 2022a) en bij Eemshaven – Tjuchem – Delfzijl en Emmen-Schoonebeek (Arcadis, 2022b). De resultaten van de quickscans dienen ter onderbouwing van de MER en het projectbesluit alsmede een eventuele vergunningaanvraag op grond van de Wnb.

De ligging van de afsluiterschema's staan weergegeven in Figuur 1.

Door de voorgenomen ingreep is mogelijk sprake van negatieve effecten op beschermde soorten of kwalificerende waarden van Natura 2000-gebieden in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb) of effecten op wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS). Gasunie heeft Arcadis gevraagd om voor bovengenoemde ontwikkeling een quickscan op te stellen om eventuele negatieve effecten op beschermde soorten en gebieden en benodigde vervolgstappen in het kader van de Wnb in beeld te brengen. De resultaten van de quickscan dienen ter onderbouwing van de MER en het projectbesluit alsmede een eventuele vergunningaanvraag op grond van de Wnb.

Het projectgebied is niet gelegen in NNN-gebied (Natuurnetwerk Nederland) maar grenst bij S-216 en S-218 wel aan NNN-gebied. Beide afsluiterschema's liggen in de provincie Drenthe. De provincie Drenthe kent geen externe werking. Effecten op wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS) zijn uitgesloten. Hier wordt in deze quickscan verder niet op ingegaan.

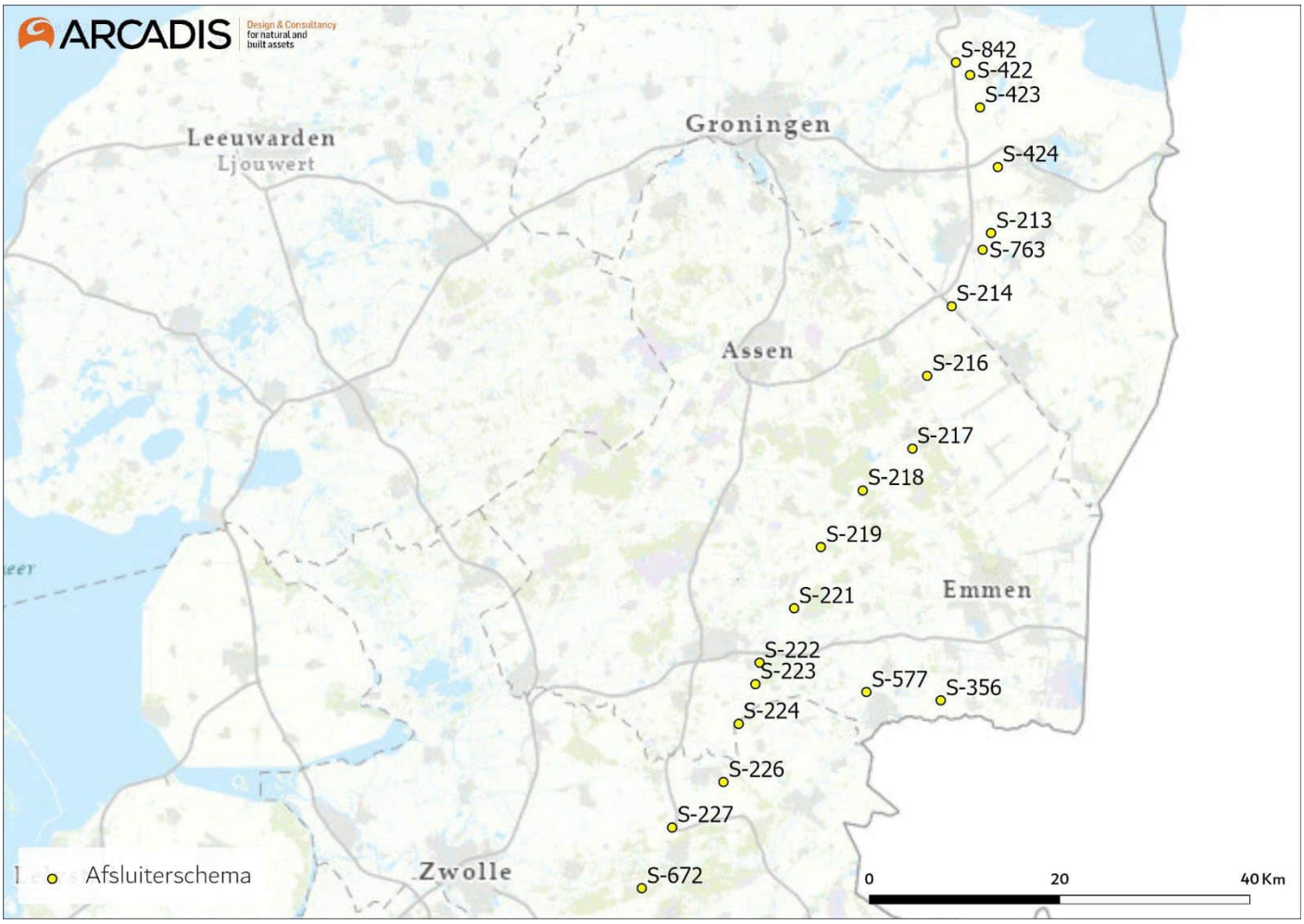

Figuur 1 Ligging van de afsluiterschema's

Huidige situatie

De 20 afsluiterschema's liggen verspreid in de provincies Groningen, Drenthe en Overijssel (zie *Figuur 1*). Ze liggen in diverse landschapstypen, die globaal verdeeld kunnen worden in landbouwgrond, (agrarisch) grasland, bosschages, wegen en watergangen. Het grootste deel van het tracé bestaat uit akkerbouw met omliggende bosschages.
Figuur 2 tot figuur 20 geven de foto-impressie weer van de afsluiterschema's op volgorde van noord naar zuid.

Figuur 2 Foto impressie S-842

Figuur 3 Foto impressie S-422

Figuur 4 Foto impressie S-423

Figuur 5 Foto impressie S-424

Figuur 6 Foto impressie S-213

Figuur 7 Foto impressie S-763

Figuur 8 Foto impressie S-214

Figuur 9 Foto impressie S-216

Figuur 10 Foto impressie S-217

Figuur 11 Foto impressie S-218

Figuur 12 Foto impressie S-219

Figuur 13 Foto impressie S-221

Figuur 14 Foto impressie S-222

Figuur 15 Foto impressie S-223

Figuur 16 Foto impressie S-224

Figuur 17 Foto impressie S-226

Figuur 18 Foto impressie S-22

Figuur 19 Foto impressie S-577

Figuur 20 Foto impressie S-356

Voorgenomen ingreep en afbakening

De voorgenomen ingreep bestaat uit het geschikt maken van bestaande gasleidingen voor waterstof. Voor het geschikt maken worden de afsluiterschema's omgebouwd. Dit vindt voornamelijk plaats binnen het hekwerk van de afsluiterschema's en het terrein buiten het hekwerk kan worden gebruikt als werkterrein voor de opstelling van materieel en opslag van het materiaal. Hiervoor is rekening gehouden met een werkterrein van 25 meter rondom de locatie. Voor locaties zonder toegangsweg, zoals bij S-557, als uitgangspunt de kortst mogelijke route nemen vanaf de openbare weg naar de afsluiterschema. Bij S-213 ook nog een switch-over gerealiseerd (zie *Figuur 1* voor de ligging van deze locatie). Bij deze locatie wordt mogelijk ook de sloot gedempt, welke tijdens het veldbezoek niet is bekeken. Voor de bevindingen van soortenbescherming nabij S-356 wordt doorverwezen naar de quickscanrapportage van tracé Eemshaven-Delfzijl en Schoonebeek-Emmen (Arcadis, 2022b) bij locatie 21, waar deze locatie reeds behandeld is. S-356 wordt niet behandeld in dit rapport. Voor de bevindingen van soortenbescherming nabij S-672 wordt doorverwezen naar de quickscanrapportage van tracé Elim-Ommen (Arcadis, 2022a) en de conclusies voor de soorten binnen het hekwerk. Alleen de gebouwbewonende vleermuissoorten ter plaatse van S-672 worden wel behandeld in deze rapportage.

In deze rapportage is ervan uitgegaan dat er geen kap van houtopstand plaatsvindt, geen werkzaamheden plaatsvinden in de watergangen (met uitzondering van S-213) en er geen gebruik wordt gemaakt van verlichting tijdens de werkzaamheden.

Wanneer de werkzaamheden plaatsvinden, is ten tijde van het schrijven van deze rapportage onbekend.

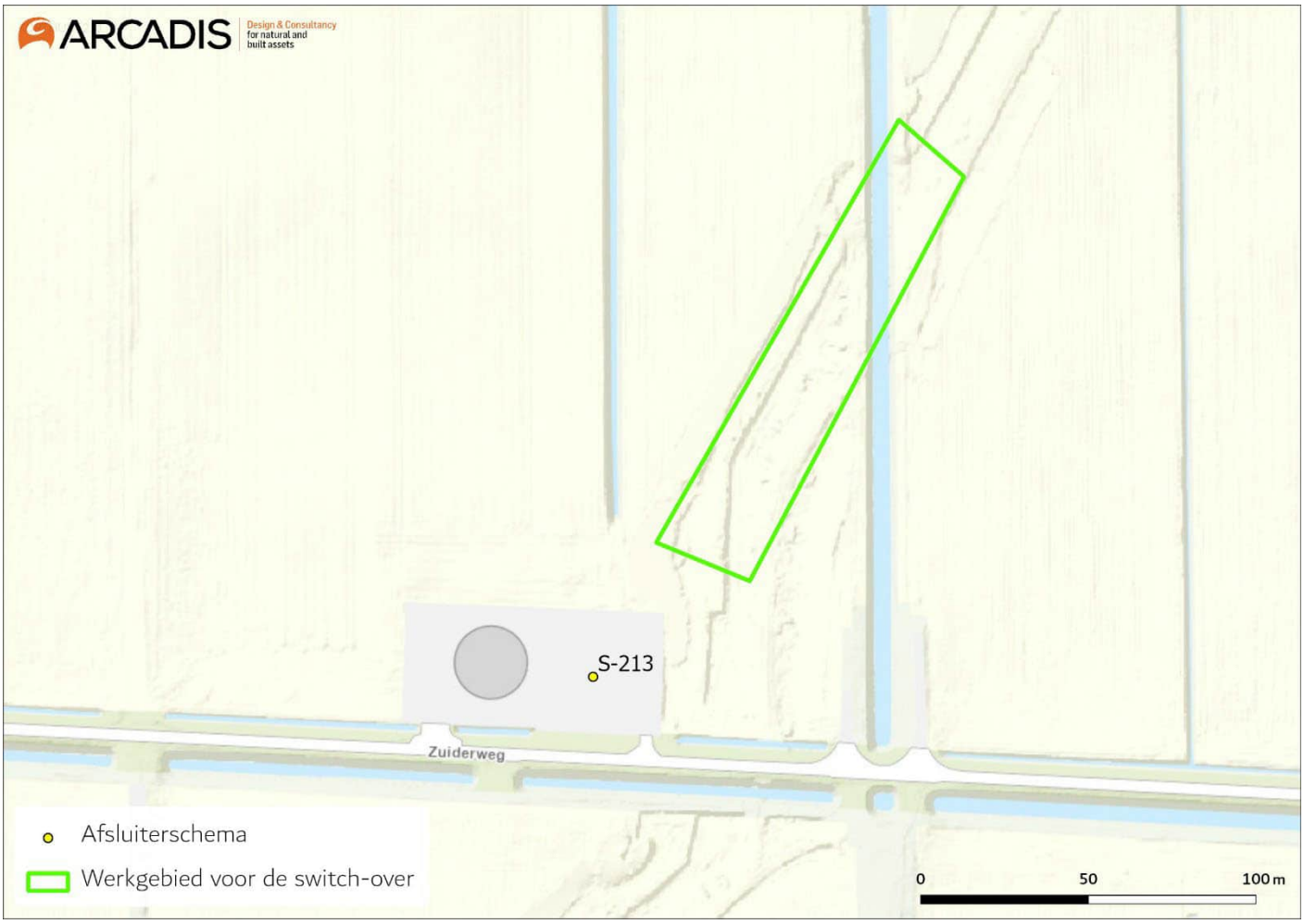

Figuur 21 Werkgebied voor het realiseren van de switsch-over nabij S-213

Gebiedsbescherming

Methode

Op basis van de ligging van het projectgebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden en daarnaast de aard van de ingreep is aan de hand van een bureaustudie bepaald of mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van het voornemen.

Ligging

De ligging van de afsluiterschema's ten opzichte van Natura 2000-gebieden staan weergegeven in *Figuur 22*. De kortste afstand van het projectgebied tot de Natura 2000-gebieden is weergegeven in Tabel 1.

Tabel 1 Overzicht dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden nabij het projectgebied

Natura 2000-gebieden	Aanwijzing	Overbelasting stikstof	Afstand tot afsluiterschema's
Waddenzee	HR en VR	Ja	7,8 km
Lieftingsbroek	HR	Ja	17,8 km
Drouwenerzand	HR	Ja	0,77 km
Zuidlaardermeergebied	VR	Nee	13,5 km
Drentsche Aa	HR	Ja	7,1 km
Elperstroomgebied	HR	Ja	2,6 km
Mantingerbos	HR	Ja	2,9 km
Mantingerzand	HR	Ja	1,5 km
Bargerveen	HR en VR	Ja	8,8 km
Vecht- en Beneden Reggegebied	HR	Ja	3,7 km
Dwingelderveld	HR en VR	Ja	11,5 km
Engelbertsdijkvenen	HR en VR	Ja	17,8 km
Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht	HR en VR	Ja	13,0 km
Olde Maten en Veerslootlanden	HR	Ja	19,9 km
Witterveld	HR	Ja	16,8 km
Holtingerveld	HR	Ja	21,8 km
Rijntakken	HR en VR	Ja	17,1 km
Springendal & Dal van de Mosbeek	HR	Ja	30,4 km
Wierdense Veld	HR	Ja	15,8 km
Sallandse Heuvelrug	HR en VR	Ja	14,2 km
Boetelerveld	HR	Ja	14,2 km
De Wieden	HR en VR	Ja	25,1 km

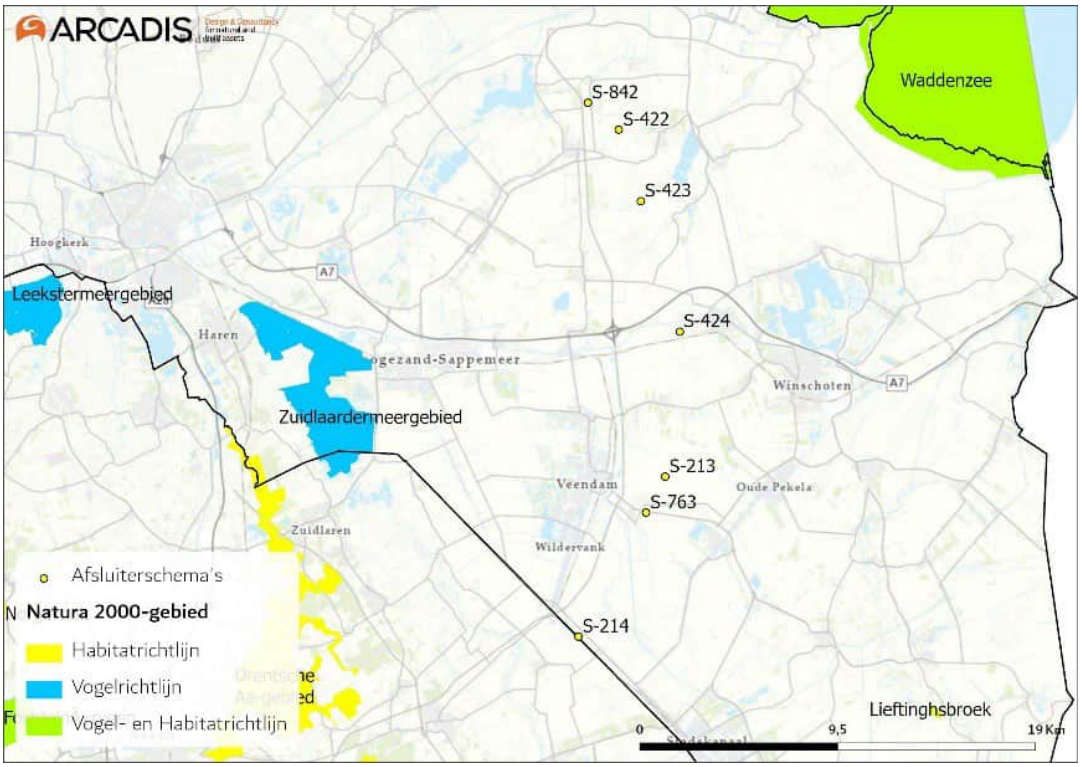
ARCADIS
Waddenzee
S-842
S-422
S-423
Hoogkerk
A7
Leekstermeergebied
S-424
Haren
Winschoten
A7
Zuidlaardermeergebied
S-213
Veendam
Oude Pekela
S-763
Zuidlaren
Wildervank
Afsluiterschema's
Natura 2000-gebied
Habitatrichtlijn
Vogelrichtlijn
Vogel- en Habitatrichtlijn
S-214
Lieftinghsbroek
0
9,5
19 Km

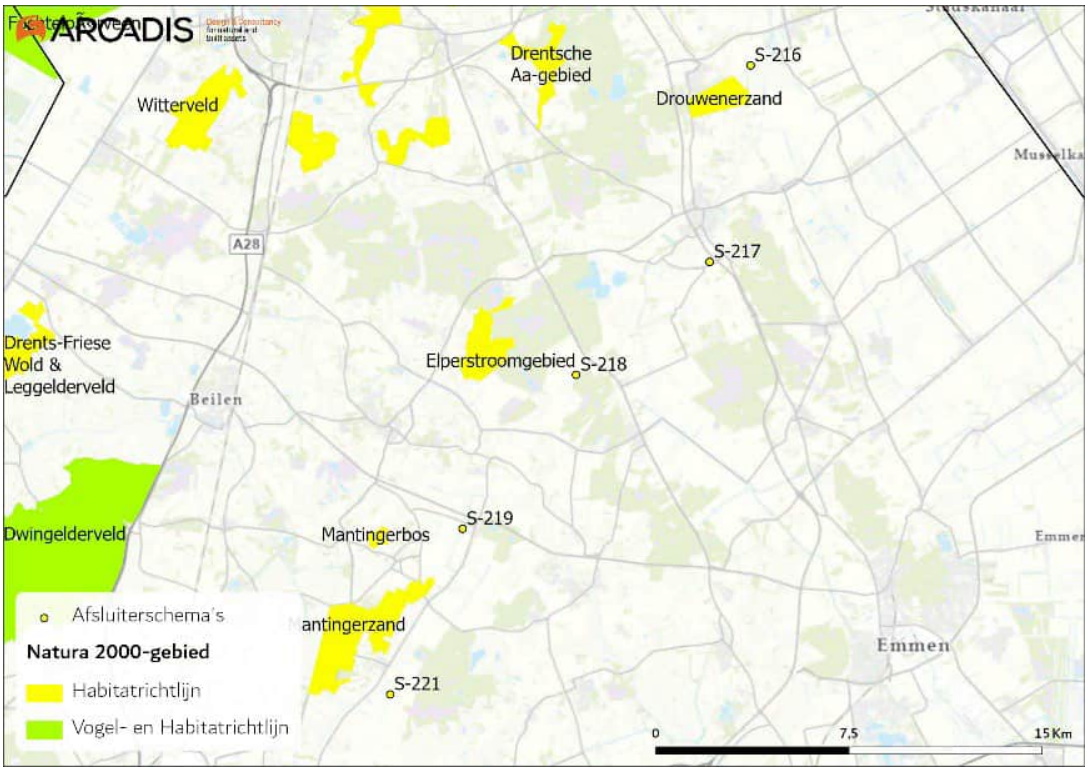
ARCADIS
Drentsche
Aa-gebied
S-216
Witterveld
Drouwenerzand
A28
S-217
Drents-Friese
Wold &
Leggelderveld
Elperstroomgebied
S-218
Beilen
S-219
Dwingelderveld
Mantingerbos
Afsluiterschema's
Natura 2000-gebied
Habitatrichtlijn
Vogel- en Habitatrichtlijn
S-221
Emmen
0
7,5
15 Km

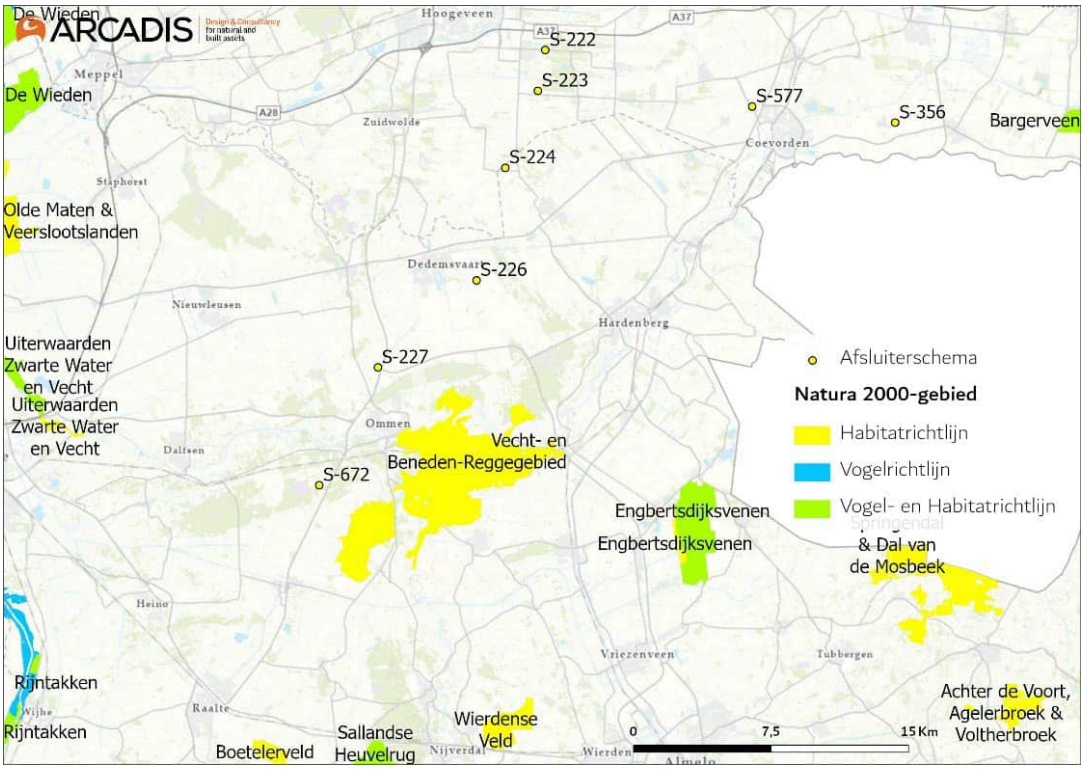

Figuur 22 Kaarten van de ligging van Natura 2000-gebieden t.o.v. afsluiterschema's

Effectenbeoordeling

Verstoringseffecten
Het projectgebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Het overgrote deel van de effecten speelt lokaal af in het projectgebied of de directe omgeving van het projectgebied. Negatieve effecten, zoals verstoring, versnippering of afname van leefgebied en mechanische effecten kunnen daardoor op voorhand worden uitgesloten voor beschermde Natura 2000-gebieden als gevolg van de werkzaamheden. Vervolgstappen als gevolg van verstoringseffecten zijn daarom niet nodig.

Effecten als gevolg van stikstofdepositie
In Natura 2000-gebieden kunnen effecten optreden als gevolg van stikstofdepositie. Stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden zijn onder andere Mantingerzand, Waddenzee en Bargerveen. Stikstofdepositie als gevolg van de werkzaamheden kan optreden in de wijde omgeving. Effecten als gevolg van stikstofdepositie kunnen op voorhand niet worden uitgesloten. Om eventuele effecten van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden te bepalen, moeten AERIUS-berekeningen gedaan worden. Als daaruit komt dat effecten niet uit te sluiten zijn, zijn vervolgstappen noodzakelijk, zoals het opstellen van een passende beoordeling en het aanvragen van een vergunning Wnb. Als de effecten op basis van de berekeningen uitgesloten worden, zijn vervolgstappen in het kader van gebiedsbescherming niet nodig.

Soortenbescherming

Methode

Er is een bureauonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd. Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van vrij beschikbare informatie, zoals verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) van de afgelopen vijf jaar.

Het veldbezoek is uitgevoerd op 14 en 21 september door J. Korthuis, ecoloog bij Arcadis. De omstandigheden tijdens het veldbezoek op 14 september waren bewolkt met af en toe zon, 14°C en windkracht 2. De omstandigheden tijdens het veldbezoek op 21 september waren gematigd zonnig, afgewisseld met lichte bewolking, 9°C en windkracht 2. Het onderzoek bestond uit het uitvoeren van een habitatgeschiktheidsbeoordeling. Dit is een veldonderzoek, waarbij op basis van de fysieke kenmerken van het projectgebied een indicatie wordt gegeven van het mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten. Tijdens het veldbezoek is globaal geïnventariseerd of en welke soorten (mogelijk) in en om het gebied aanwezig zijn. Hierbij is aandacht besteed aan alle relevante soortgroepen en beoordeeld of mogelijke standplaatsen, verblijfplaatsen, voortplantingsplaatsen of leefgebieden binnen of in de directe omgeving van het ingreepgebied (kunnen) worden aangetast bij ontwikkelingen.

Aanwezigheid beschermde soorten

De volgende tabel geeft een overzicht van welke beschermde soorten, per soortgroep, mogelijk voorkomen binnen het projectgebied, op basis van zowel het bureauonderzoek als veldbezoek.

Tabel 2 Voorkomen en functie leefgebieden van beschermde soorten binnen het Groningse deel van projectgebied per relevante soortgroep.

Soortgroep	Aanwezigheid soorten	Toetsing vereist?
Flora	*Bureauonderzoek* In het projectgebied zijn waarnemingen bekend van de beschermde knolspirea in een tuin in Westerlee (niet wild) nabij S-424 en S-213 en kleine wolfsmelk op 7 km van het projectgebied (S-423) (NDFF, 2022).	Knolspirea en kleine wolfsmelk zijn uitgesloten op basis van habitat. Andere beschermde plantensoorten zijn uitgesloten op basis van habitat en/of verspreidingsgegevens.
	Veldbezoek Tijdens het veldbezoek zijn voedselrijke omgevingen waargenomen met algemene kenmerkende soorten, zoals perzikkruid en vertakte leeuwentand. De omgeving bestond voornamelijk uit akkers en weilanden. Knolspirea komt voor op voedselarmere plaatsen en is daarom uitgesloten op basis van habitat. Kleine wolfsmelk groeit op open plaatsen en bij akkers, zoals maïsvelden. Binnen het hekwerk en de toegangsweg waren geen open plekken, wat als groeiplaats van de soort kan dienen. In het omliggende agrarische land was ten tijde van het veldbezoek een ingezaaid grasland. Dergelijke omgeving is ongeschikt als groeiplaats voor kleine wolfsmelk. Verder is de omgeving van de locaties voedselrijk en ongeschikt als groeiplaats voor andere beschermde plantensoorten. Andere beschermde plantensoorten zijn op basis van habitat en/of verspreidingsgegevens uitgesloten.	
Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest	*Bureauonderzoek* Binnen het gehele projectgebied is de afgelopen 5 jaar een grote diversiteit aan beschermde vogelsoorten zonder jaarrond beschermde nesten waargenomen en gemeld (NDFF, 2022).	Algemene broedvogels kunnen tot broeden komen in het projectgebied of in de directe omgeving van het projectgebied.
	Veldbezoek Binnen de hekwerken, in de watergangen, agrarische percelen en in de bosschages (bij S-214) kunnen algemene broedvogels tot broeden komen.	
Broedvogels met jaarrond beschermd nest	*Bureauonderzoek* In en in de omgeving van het projectgebied zijn waarnemingen bekend van diverse broedvogels met jaarrond beschermde nesten, zoals buizerd, gierzwaluw, huismus, ooievaar, roek, ransuil, sperwer. Binnen een straal van	Broedvogels met jaarrond beschermd nest kunnen tot broeden komen in het bosschage nabij S-214.

Soortgroep	Aanwezigheid soorten	Toetsing vereist?
	500 meter van het projectgebied zijn geen waarnemingen bekend van broedvogels met jaarrond beschermde nesten.	Vogels met jaarrond beschermde nesten kunnen in het projectgebied foerageren. Het betreft geen essentieel foerageergebied.
	Veldbezoek Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van jaarrond beschermde nesten of potentiële nestplekken in de directe omgeving van het projectgebied, met uitzondering van locatie S-214. Tijdens het veldbezoek zat er veel blad aan de bomen. Hierdoor konden jaarrond beschermde nesten direct naast locatie S-214 niet uitgesloten worden. Voor andere locaties kunnen (potentiële) nestplekken van vogels met jaarrond beschermde nesten uitgesloten worden. Vogels met jaarrond beschermde nesten kunnen wel in het projectgebied foerageren. Het betreft geen essentieel foerageergebied, omdat er in de omgeving van de locaties genoeg alternatief foerageergebied voorhanden is en het maar een zeer klein onderdeel van het gehele leefgebied vormt.	
Grondgebonden zoogdieren	*Bureauonderzoek* In het projectgebied en in de directe omgeving van het projectgebied zijn waarnemingen bekend van beschermde grondgebonden zoogdieren, zoals bever, boommarter, bunzing, das, eekhoorn, grote bosmuis, haas, hermelijn, otter, steenmarter, waterspitsmuis, wolf en algemene (vrijgestelde) soorten zoals ree, vos, konijn, egel, woelrat, wezel en diverse muissoorten (NDFF, 2022).	**Agrarische percelen (alle afsluiterschema's)** Verblijfplaatsen van de haas zijn op voorhand uitgesloten in het projectgebied. De haas kan wel foerageren in het projectgebied. Het betreft geen essentieel foerageergebied. Steenmarter heeft mogelijk verblijfplaatsen bij S-213 en S-214. Ook kan de soort in het projectgebied foerageren, het betreft geen essentieel foerageergebied. **Waterrijke omgeving (S-423, S-424, S-214)** Verblijfplaatsen van bever zijn op voorhand uitgesloten in het projectgebied. Bever foerageert mogelijk incidenteel bij S-214. Het betreft geen essentieel foerageergebied. Verblijfplaatsen en foerageergebied van otter zijn op voorhand uitgesloten door afwezigheid van water en/of beschutting nabij het projectgebied. Leefgebied van waterspitsmuis is uitgesloten op basis van habitat. **Bosschages (S-214)** Verblijfplaatsen van boommarter, eekhoorn en
	Veldbezoek Het landschap van het Groningse deel van het projectgebied bestaat voornamelijk uit productieland (grasland, mais, bieten, etc.) begrenst door sloten met steil talud en weinig begroeiing of door wegen. Haas en steenmarter kunnen hier voorkomen. Op locaties met water (S-423, S-424, S-214) of bosschages (S-214) kunnen ook andere soorten voorkomen, deze worden hieronder behandeld. <u>Bever</u> Bevers komen voor in het overgangsgebied tussen land en water, zoals moerassen, beken, rivieren en meren. Bij de Ringmaar (S-423) en de Meeden (S-242) is geen beschutting ter hoogte van de afsluiterschema's. In het projectgebied zelf is ook geen beschutting. Bevers zijn op voorhand uitgesloten op deze locaties. Het meer Groote Gat (300m van S-214) is mogelijk geschikt leefgebied voor de soort en mogelijk zijn hier verblijfplaatsen. In het werkgebied van S-214 is voornamelijk struweel staan er een paar bomen, hier is het ongeschikt voor verblijfplaatsen en zijn ze ook niet waargenomen. Mogelijk komt de bever incidenteel foerageren in het projectgebied. Doordat het voornamelijk struweel is, is het enkel semi geschikt foerageergebied. Daarnaast is er voldoende alternatief foerageergebied aanwezig. Het betreft geen essentieel foerageergebied. <u>Boommarter</u> Boommarters komen uitsluitend voor in voornamelijk oudere bossen. Bij S-214 is een bosschage met voornamelijk struweel en enkele bomen. Er zijn hier geen holtes waargenomen die als verblijfplaats kunnen dienen voor de soort. Verblijfplaatsen zijn daarom op voorhand uitgesloten. Mogelijk kan de soort incidenteel foerageren in de bosschages bij S-214. Het werkgebied betreft een klein gedeelte van het bosschage rondom het meer. Het werkgebied betreft daarom geen essentieel foerageergebied. <u>Bunzing en hermelijn</u> De beschermde kleine marterachtigen (bunzing en hermelijn) komen voor in gebieden met voldoende dekking in de vorm van struweel, houtwallen, bosschages en ruigtes. In de bosschages bij S-214 zijn mogelijk verblijfplaatsen aanwezig. Daarnaast kunnen bunzing en hermelijn op alle afsluiterschema's foerageren. Het betreft geen essentieel foerageergebied door de aanwezigheid van voldoende alternatief foerageergebied in de omgeving.	

Soortgroep	Aanwezigheid soorten	Toetsing vereist?
	Das De das leeft in allerlei soorten biotopen, met een voorkeur voor kleinschalig akker- en weidelandschap met verspreide bosjes, heggen en houtwallen. In en rondom het projectgebied zijn geen burchten aangetroffen. Burchten van de das zijn daarom op voorhand uitgesloten. Mogelijk kan de soort foerageren in de bosschages bij S-214. Het werkgebied betreft een klein gedeelte van het bosschage rondom het meer. Het werkgebied betreft daarom geen essentieel foerageergebied. Eekhoorn Eekhoorn heeft mogelijk een leefgebied in de bosschages rondom het meer Groote Gat. In het werkgebied bij S-214 zijn geen nesten van de eekhoorn waargenomen. Verblijfplaatsen zijn daarom op voorhand uitgesloten. Mogelijk kan de soort foerageren in de bosschages bij S-214. Het werkgebied betreft een klein gedeelte van het bosschage rondom het meer. Het werkgebied betreft daarom geen essentieel foerageergebied. Grote bosmuis Grote bosmuis heeft mogelijk een leefgebied in de bosschages rondom het meer Groote Gat. Het werkgebied van S-214 overlapt met deze bosschage. In het werkgebied zelf is overigens voornamelijk struweel aanwezig en dit maakt het werkgebied semi geschikt als leefgebied voor de soort. Mogelijk heeft de soort essentieel leefgebied in het werkgebied bij S-214. Haas Hazen hebben de voorkeur voor kleinschalig gras- en bouwland, akkers en weilanden. Tijdens het veldbezoek zijn geen rust- en verblijfplaatsen (legers) van de haas aangetroffen in het projectgebied. Rust- en verblijfplaatsen zijn daarom op voorhand uitgesloten. Hazen kunnen wel foerageren in het projectgebied. Het betreft geen essentieel foerageergebied omdat er voldoende alternatief voorhanden is. Essentieel foerageergebied is daarom op voorhand uitgesloten. Otter Otters komen voor in het overgangsgebied tussen land en water zoals moerassen, beken, rivieren en meren. Bij de Ringmaar (S-423) en de Meeden (S-242) is geen beschutting ter hoogte van de afsluiterschema's. In het projectgebied zelf is ook geen beschutting. Otters zijn op voorhand uitgesloten op deze locaties. Het meer Groote Gat (300m van S-214) is mogelijk geschikt leefgebied voor de soort en mogelijk zijn hier verblijfplaatsen. In het werkgebied van S-214 is struweel en staan enkele bomen, hier is het ongeschikt voor verblijfplaatsen door afwezigheid van water. Door de afwezigheid van water in het werkgebied bij S-214 zal de otter daar niet foerageren. Leefgebied van de otter is op voorhand uitgesloten in het projectgebied. Steenmarter De steenmarter heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalige landbouw, met oude schuren, heggen en groenstroken. Binnen de hekken staan nog enkele installaties. Deze installaties zijn ongeschikt als verblijfplaats voor de soort. Bij S-213 is een pijp (onderdeel van mestopslag) waar de steenmarter in kan. Het is onduidelijk of de pijp toegankelijk is en de mestopslag in gebruik is. Mogelijk is deze opening en mestopslag geschikt voor een verblijfplaats. Daarnaast heeft de soort een verblijfplaats in de takkenbult bij S-214, zie Figuur *8*. Verblijfplaatsen van steenmarter bij S-213 en S-214 kunnen op voorhand niet worden uitgesloten. De steenmarter zou wel kunnen foerageren in het projectgebied. Het betreft geen essentieel foerageergebied, omdat er voldoende alternatief foerageergebied voorhanden is. Waterspitsmuis De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snelstromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde	das zijn op voorhand uitgesloten. Mogelijk foerageren de boommarter, eekhoorn en das incidenteel bij S-214. Het betreft geen essentieel foerageergebied. Mogelijk heeft de grote bosmuis een leefgebied in het bosschage bij S-214. Bunzing en hermelijn hebben mogelijk verblijfplaatsen in het bosschage bij S-214. Ze kunnen foerageren op alle locaties, het betreft geen essentieel leefgebied. Verblijfplaatsen van de wolf zijn op voorhand uitgesloten. Mogelijk foerageert de wolf incidenteel in het projectgebied. Het betreft geen essentieel leefgebied. **Algemeen** Leefgebied van andere beschermde soorten zijn uitgesloten op basis van habitat en/of verspreidingsgegevens. Algemene grondgebonden zoogdieren kunnen voorkomen in het projectgebied.

Soortgroep	Aanwezigheid soorten	Toetsing vereist?
	watervegetatie en ruig begroeide flauwe oevers. In het projectgebied zijn dergelijke oevers afwezig. De soort is uitgesloten op basis van habitat. Wolf Er zijn geen verblijfplaatsen van de wolf aangetroffen in het projectgebied. De wolf kan incidenteel foerageren in het projectgebied. Door voldoende geschikter alternatief foerageergebied in de omgeving betreft het projectgebied geen essentieel foerageergebied. Leefgebied van andere beschermde soorten zijn uitgesloten op basis van habitat en/of verspreidingsgegevens. Algemene grondgebonden zoogdieren, zoals ree, egel, konijn en diverse algemene muizensoorten kunnen voorkomen in het projectgebied.	
Vleermuizen	*Bureauonderzoek* In de omgeving van het projectgebied zijn waarnemingen bekend van de gewone dwergvleermuis, baardvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis (NDFF, 2022).	In het projectgebied zijn geen verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuizen of gebouwbewonende vleermuizen Mogelijk wordt het projectgebied gebruikt als foerageergebied en/of vliegroute door vleermuizen. Er zijn voldoende alternatieven in de omgeving. Het projectgebied betreft geen essentieel foerageergebied of essentiële vliegroute.
	Veldbezoek Tijdens het veldbezoek zijn er in de bomen bij S-214 geen boomholtes waargenomen die als verblijfplaats kunnen dienen voor boombewonende vleermuissoorten. De gebouwen binnen het hekwerk op locaties S-214 en S-763 zijn niet geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. Verblijfplaatsen zijn op voorhand uitgesloten. Mogelijk zijn er vliegroutes aanwezig in het projectgebied. In het projectgebied zijn voldoende lijnvormige landschapselementen (bomen en watergangen) die vleermuizen als alternatieve vliegroute kunnen gebruiken. Het projectgebied betreft geen essentiële vliegroute. Mogelijk is er foerageergebied aanwezig in het projectgebied. Er zijn voldoende alternatieve bossen, waterelementen en lanen in de omgeving te vinden waardoor er voldoende alternatief (geschikter) foerageergebied voorhanden is. Het projectgebied betreft geen essentieel foerageergebied.	
Reptielen	*Bureauonderzoek* In de omgeving van het projectgebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde reptielensoorten. (NDFF, 2022). Locatie S-214 ligt buiten (ten noorden) het verspreidingsgebied van de Hazelworm (Verspreidingsatlas, 2022).	Voor de hazelworm is geschikt habitat aanwezig bij S214. Deze locatie ligt echter buiten het verspreidingsgebied van deze soort. De hazelworm kan op basis van verspreiding uitgesloten worden. Andere beschermde reptielen zijn uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens en/of habitat.
	Veldbezoek Het bosschage nabij S-214 biedt geschikt habitat voor de hazelworm. Hazelworm is uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens. Andere beschermde reptielen zijn uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens en/of habitat.	
Amfibieën	*Bureauonderzoek* Er zijn waarnemingen bekend van de beschermde poelkikker op 1,5 km van S-763 en op >3 km van S-213 en de vrijgestelde algemene amfibieënsoorten, zoals bruine kikker, meerkikker, kleine watersalamander (NDFF, 2022).	De poelkikker heeft mogelijk een essentieel leefgebied bij S-763 en S-213. Andere beschermde amfibieën zijn uitgesloten in het projectgebied op
	Veldbezoek	

Soortgroep	Aanwezigheid soorten	Toetsing vereist?
	Poelkikker De poelkikker is waargenomen in de sloten nabij S-763 en S-213. Omdat poelkikkers als zomerbiotoop en winterbiotoop (overwinteringsplekken) ook gebruik maken van graslanden tot wel 500 m van de waterkant, is het projectgebied bij S-763 en S-213 mogelijk essentieel leefgebied. Andere beschermde amfibieën zijn uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens en/of habitat. Algemene (vrijgestelde) amfibieën zoals bruine kikker, meerkikker en kleine watersalamander kunnen voorkomen in de sloten en verharde watergang in het projectgebied.	basis van habitat en/of verspreidingsgegevens. Algemene (vrijgestelde) amfibieën kunnen voorkomen in en in de omgeving van de sloten en verharde watergang in het projectgebied.
Vissen	*Bureauonderzoek* De Beschermde grote modderkruiper is waargenomen in een watergang ten zuiden van S-214 (NDFF, 2022).	Grote modderkruiper is waargenomen nabij S-214 maar kan hier worden uitgesloten op basis van habitat. Watergangen bij andere locaties zijn mogelijk geschikt maar zijn hier uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens. Andere beschermde vissen zijn uitgesloten op basis van verspreidings-gegevens en habitat.
	Veldbezoek Tijdens het veldbezoek zijn droge greppels aangetroffen nabij S-214. Habitat van de grote modderkruiper is daarom uitgesloten bij S-214. Mogelijk zijn de sloten bij de andere locaties wel geschikt habitat voor de grote modderkruiper. Andere beschermde vissen op voorhand uitgesloten op basis van habitat en/ of verspreidingsgegevens.	
Overige soorten	*Bureauonderzoek* Er zijn waarnemingen bekend van grote vos, grote weerschijnvlinder, gevlekte witsnuitlibel, sierlijke witsnuitlibel en groene glazenmaker in de omgeving van het projectgebied (NDFF, 2022).	Beschermde libellen, vlinders en andere ongewervelden zijn uitgesloten op basis van habitat en/of verspreidingsgegevens.
	Veldbezoek Grote vos De soort is gebonden aan waardplanten, die voornamelijk bestaat uit de iep, maar ook zoete kers en wilgensoorten. In het werkgebied van S-214 en in de directe omgeving ervan zijn dergelijke waardplanten afwezig. Op andere locaties ontbreken deze soorten eveneens. Grote vos is uitgesloten op basis van habitat. Grote weerschijnvlinder Grote weerschijnvlinder heeft als waardplant de boswilg en soms de grauwe wilg. De soort komt voor in oudere, vochtige loofbossen, wilgenbroekbossen of groepen samenhangende bosjes in beekdalen. Dergelijk habitat is niet aanwezig in het projectgebied. De soort kan op voorhand worden uitgesloten. Groene glazenmaker Groene glazenmaker komt voor bij diverse waterelementen als er maar krabbescheer aanwezig is. In het projectgebied is leefgebied van de soort afwezig. Gevlekte witsnuitlibel en sierlijke witsnuitlibel De soorten komen voor in voedselarme watertypen, zoals vennen en laagveen. Geschikt habitat op de locaties is afwezig deze soorten kunnen op basis van habitat worden uitgesloten. Andere beschermde vlindersoorten en libellensoorten zijn uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens en/of habitat.	

Tabel 3 Voorkomen en functie leefgebieden van beschermde soorten binnen het Drentse deel van projectgebied per relevante soortgroep.

Soortgroep	Aanwezigheid soorten	Toetsing vereist?
Flora	*Bureauonderzoek* In het projectgebied zijn waarnemingen bekend van de beschermde dreps (2 km van S-222 en S-223), drijvende waterweegbree (4 km van S-219), kartuizer anjer (nabij S-222, S-223, S-216, S577), knollathyrus (2 km van S-217), korensla (>4 km van S-219 en S-221) (NDFF, 2022).	Dreps heeft mogelijk groeiplaatsen bij S-222 en S-223. Drijvende waterweegbree heeft mogelijk groeiplaatsen bij S-219. Knollathyrus heeft mogelijk groeiplaatsen bij S-216. Kartuizer anjer en korensla zijn uitgesloten op basis van habitat. Andere beschermde plantensoorten zijn uitgesloten op basis van habitat en/of verspreidingsgegevens.
	Veldbezoek <u>Dreps</u> De soort heeft groeiplaatsen bij zonnige open plaatsen, zoals bij akkers, langs spoorwegen, braakliggende grond en bij ruigten. Nabij S-223 is voornamelijk agrarisch grasland en bosschages en ruigte en nabij S-222 voornamelijk agrarisch grasland met een slootwal met riet. Op de afsluiterschema zelf groeien ook kruiden en grassen en opschietende bomen. S-222 en S-223 zijn mogelijk geschikte groeiplaatsen voor dreps, zowel binnen als buiten het hekwerk. Op de overige afsluiterschema's is de soort uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens. <u>Drijvende waterweegbree</u> De soort groeit op plekken zoals vennen, vijvers, beken, pas gegraven of regelmatig geschoonde poelen en sloten, afwateringskanaaltjes, duinplassen en kanalen. S-219 ligt direct naast het kanaal Verlengde Middenraai (valt buiten het werkgebied). Hier groeit mogelijk drijvende waterweegbree. <u>Kartuizer anjer</u> De soort heeft groeiplaatsen bij uitgesproken stikstofarme plaatsen zoals schraal grasland, kalkgrasland, bermen en rotsachtige plaatsen. Het projectgebied heeft alleen voedselrijke groeiplaatsen. De soort is uitgesloten op basis van habitat. <u>Knollathyrus</u> De soort is een indicator van leem in zandgronden en groeit op stikstofarme en vaak kiezelrijke grond. S-217 is langs een landweggetje met kiezelrijke zandige ondergrond en in de buurt van bos, akkers en kruidenrijke bufferstroken rondom de akkers. Binnen het hekwerk liggen kiezels en staan kruiden. Mogelijk heeft de soort groeiplaatsen in en rondom S-217. <u>Korensla</u> De soort groeit op stikstofarme tot matig voedselrijke zandgronden bij graanakkers, moestuinen, open plaatsen, braakliggende grond, rozenperken, heide en waterkanten (zandstrandjes langs riviertjes). Nabij S-221 zijn maïsvelden en is grasland en nabij S-219 agrarisch grasland, ruigte, bosschage en maïsvelden. De locaties zijn voedselrijk met soorten als riet en harig wilgenroosje. De soort is uitgesloten op basis van habitat. Andere beschermde plantensoorten zijn uitgesloten op basis van habitat en/of verspreidingsgegevens.	
Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest	*Bureauonderzoek* Binnen het gehele projectgebied is de afgelopen 5 jaar een grote diversiteit aan beschermde vogelsoorten zonder jaarrond beschermde nesten waargenomen en gemeld (NDFF, 2022).	Algemene broedvogels kunnen tot broeden komen in het projectgebied of in de directe omgeving van het projectgebied.
	Veldbezoek Binnen de hekwerken, in de watergangen en agrarische percelen en in de bosschages (bij S-218, S-219, S-223) en bomenrij (S-221, S-222, S-577) kunnen algemene broedvogels tot broeden komen.	
Broedvogels met jaarrond beschermd nest	*Bureauonderzoek* In en in de omgeving van het projectgebied zijn waarnemingen bekend van diverse broedvogels met jaarrond beschermde nesten, zoals buizerd,	Broedvogels met jaarrond beschermd

Soortgroep	Aanwezigheid soorten	Toetsing vereist?
	gierzwaluw, huismus, ooievaar, roek, ransuil, sperwer. Binnen een straal van 500 meter van het projectgebied zijn geen waarnemingen bekend van broedvogels met jaarrond beschermde nesten.	nest kunnen tot broeden komen bij S-218. Vogels met jaarrond beschermde nesten kunnen in het projectgebied foerageren. Het betreft geen essentieel foerageergebied.
	Veldbezoek Tijdens het veldbezoek zat er veel blad aan de bomen. Mogelijk kunnen vogels met jaarrond beschermde nesten in bomen tot broeden komen in de bomen bij S-218. Op de andere locaties zijn in de bomen geen jaarrond beschermde nesten waargenomen. Vogels met jaarrond beschermde nesten zouden wel in het projectgebied kunnen foerageren. Er is voldoende alternatief foerageergebied voorhanden. Het betreft geen essentieel foerageergebied.	
Grondgebonden zoogdieren	*Bureauonderzoek* In het projectgebied en in de directe omgeving van het projectgebied zijn waarnemingen bekend van beschermde grondgebonden zoogdieren zoals bever, boommarter, das, eekhoorn, grote bosmuis, otter, steenmarter, veldspitsmuis, waterspitsmuis en algemene (vrijgestelde) soorten zoals ree, vos, konijn, egel, woelrat, bunzing, hermelijn, wezel en diverse muissoorten (NDFF, 2022).	Verblijfplaatsen van bever en otter zijn op voorhand uitgesloten. De bever en otter zouden wel in het projectgebed kunnen foerageren. Er is voldoende alternatief foerageergebied voorhanden. Het betreft geen essentieel foerageergebied. Verblijfplaatsen van boommarter, eekhoorn en das zijn op voorhand uitgesloten in en nabij het projectgebied. Het projectgebied met bosschages is mogelijk foerageergebied van de soorten. Het betreft geen essentieel foerageergebied. Grote bosmuis heeft mogelijk een leefgebied in de bosschages nabij S-218, S-577 en S-223. Veldspitsmuis heeft mogelijk een leefgebied in de bosschages en ruigtes nabij S-217, S-218, S-219, S-577 en S-223. De oevers van de watergangen bij S-223 zijn mogelijk leefgebied van de waterspitsmuis. De steenmarter heeft mogelijk verblijfplaatsen nabij S-219, S-221 en S-223. Het projectgebied met bosschages is mogelijk foerageergebied van de soorten. Het betreft
	Veldbezoek Het landschap van het Drentse deel van het projectgebied bestaat voornamelijk uit productieland (grasland, mais, aardappels, etc.) begrenst door sloten en greppels en weinig begroeiing en ruigte of door wegen. Daarnaast zijn er ook afsluiterschema's met specifiekere landschapskenmerken, zoals water (S-219, S-223, S-577) of bosschages (S-218, S-219, S-223, S-577). <u>Bever</u> De soort is waargenomen bij Voorste diep en Kanaal Buinen-Schoonoord nabij S-216 en S-217. Deze afsluiterschema's liggen niet direct in de buurt van water of bos dat grenst aan water. S-219, S-223 en S-577 liggen wel in de buurt van water resp. Kanaal Verlengde Middenraai, Zuidwolder Waterlossing, Coevorden-Zwinderen met Loodiep. Tijdens het veldbezoek zijn geen burchten of knaagsporen waargenomen in de buurt van het projectgebied. Verblijfplaatsen van de bever kunnen daarom uitgesloten worden. De bever zou wel in het projectgebed kunnen foerageren. Er is voldoende alternatief foerageergebied voorhanden. Het betreft geen essentieel foerageergebied. <u>Boommarter</u> Boommarters komen uitsluitend voor in voornamelijk oudere bossen. Geschikte boomholtes in de buurt van bos/bosschages nabij S-218, S-219 en S-223 zijn uitgesloten. Bij S-577 (zie Figuur 25, binnen projectgebied) en S-221 (zie Figuur 24, binnen projectgebied) zijn mogelijk geschikte boomholtes aanwezig. De soort kan ook foerageren bij S-218, S-219, S-577 en S-223. Het betreft geen essentieel foerageergebied omdat er voldoende alternatief foerageergebied aanwezig is in de omgeving. <u>Das</u> De das leeft in allerlei soorten biotopen, met een voorkeur voor kleinschalig akker- en weidelandschap met verspreide bosjes, heggen en houtwallen. In het bosschage bij S-223 is een holte waargenomen met van 20cm doorsnee. Dit is te klein als verblijfplaats van een das. Burchten van de das zijn daarom op voorhand uitgesloten. Mogelijk kan de soort foerageren verspreid over alle projectgebieden. Er is voldoende alternatief foerageergebied voorhanden. Het betreft geen essentieel foerageergebied. <u>Eekhoorn</u> Eekhoorns komen voor in loofbos, naaldbos of gemengd bos maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. Tijdens het veldbezoek zijn geen eekhoorn nesten waargenomen. Verblijfplaatsen van de eekhoorn kunnen daarom op voorhand worden uitgesloten. Mogelijk foerageert de soort wel in het projectgebied (S-218, S-219, S-223, S577). Er is voldoende alternatief foerageergebied voorhanden. Het betreft geen essentieel foerageergebied.	

Soortgroep	Aanwezigheid soorten	Toetsing vereist?
	Grote bosmuis De soort heeft een voorkeur voor oude open eiken- en beukenbossen, met een uitgebreide struiklaag en weinig ondergroei. Leefgebied bij S-219 is uitgesloten, omdat het er geen waarnemingen zijn gedaan in het bos in de buurt van de locatie en het bosschage bij S-219 klein en geïsoleerd is. Grote bosmuis heeft mogelijk een leefgebied in de bosschages nabij S-218, S-577 en S-223. Otter Otters komen voor in het overgangsgebied tussen land en water, zoals moerassen, beken, rivieren en meren en is waargenomen verspreid in de buurt van projectgebied. Sloten nabij S-222 ondiep en dicht begroeit en daardoor ongeschikt voor de otter. Locaties S-219, S-223 en S-577 zijn wel geschikt. Hier zijn geen holtes waargenomen die als mogelijke verblijfplaats kunnen dienen. Verblijfplaatsen van de otter zijn hierdoor uitgesloten. De soort zou wel in het water en op de oevers kunnen foerageren. Er is voldoende alternatief foerageergebied voorhanden. Het betreft geen essentieel foerageergebied. Steenmarter In de omgeving van S-219 is een vervallen schuur. Mogelijk heeft steenmarter hier een verblijfplaats. Daarnaast is er binnen het projectgebied bij S-221 een boomholte in een berk langs de weg die mogelijk een verblijfplaats kan zijn van de soort, zie de derde waarneming van boven in Figuur 24. Daarnaast heeft de soort mogelijk een verblijfplaats onder een containergebouw bij S-223 binnen het hekwerk, dit kon van buiten het hek niet in detail worden bekeken. Verder kan de steenmarter foerageren in het gehele projectgebied. Er is voldoende alternatief foerageergebied voorhanden in de omgeving. Het betreft geen essentieel foerageergebied. Veldspitsmuis De veldspitsmuis is gebonden aan kleinschalig agrarisch cultuurlandschap dat niet te intensief beheerd wordt. Hij komt voor in overgangsvegetaties, lintvormige landschapselementen, opgaande kruidenvegetaties, braakliggende of niet begraasde kruidenvegetaties, zoals boomgaarden. De soort is waargenomen nabij Coevorden in de buurt van S-577. Veldspitsmuis heeft mogelijk een leefgebied in de bosschages en ruigtes nabij S-217, S-218, S-219, S-577 en S-223. Waterspitsmuis De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snelstromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. De oevers van S-219 en S-577 zijn niet geschikt voor de soort vanwege oeverbeschutting en steil talud. De oevers van de watergangen bij S-223 zijn mogelijk leefgebied van de soort. Leefgebied van andere beschermde soorten zijn uitgesloten op basis van habitat en/of verspreidingsgegevens. Algemene vrijgestelde grondgebonden zoogdieren Er zijn tijdens het veldbezoek waarnemingen gedaan van diverse holtes op verschillende locaties die geschikt zijn voor hermelijn en bunzing. Ook is er een holte aangetroffen van waarschijnlijk een vos en is een ree waargenomen. Daarnaast kunnen bijvoorbeeld ook diverse muisachtigen en de egel een leefgebied hebben in het projectgebied.	geen essentieel foerageergebied. Leefgebied van andere beschermde soorten zijn uitgesloten op basis van habitat en/of verspreidingsgegevens. Algemene grondgebonden zoogdieren kunnen voorkomen in het projectgebied.
Vleermuizen	*Bureauonderzoek* In de omgeving van het projectgebied zijn waarnemingen bekend van de gewone dwergvleermuis, baardvleermuis, brandts vleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, watervleermuis (NDFF, 2022).	In het projectgebied zijn bij S-218 en S-221 mogelijk verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuizen. Gebouwbewonende vleermuizen kunnen een verblijfplaats
	Veldbezoek Tijdens het veldbezoek zijn er in de bomen bij S-218, S-221 en S-577 boomholtes waargenomen die als verblijfplaats kunnen dienen voor	

Soortgroep	Aanwezigheid soorten	Toetsing vereist?
	boombewonende vleermuissoorten (zie Figuur 23 – Figuur 25 voor de locaties). Op de andere locaties zijn geen geschikte boomholtes aangetroffen. 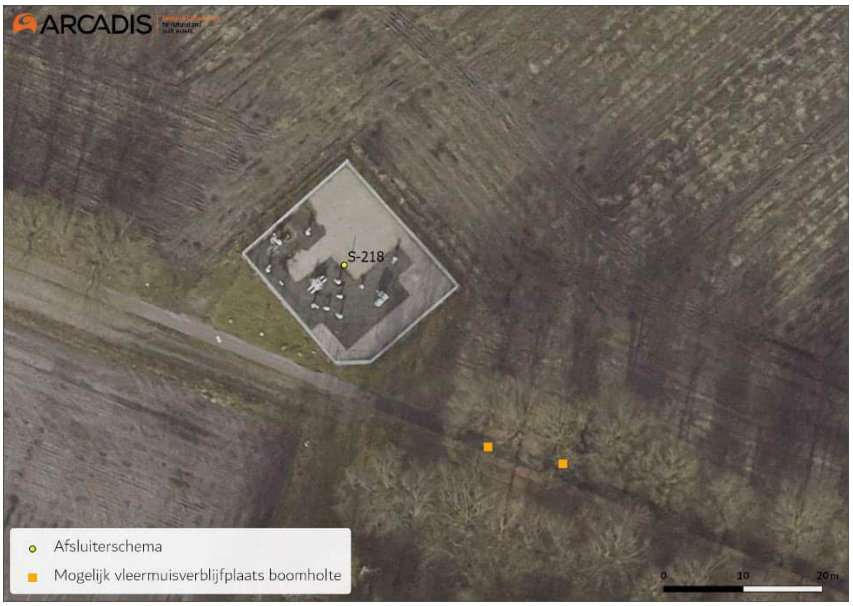 *Figuur 23: Mogelijke vleermuisverblijfplaatsen bij S-218 in eiken* *Figuur 24: Mogelijke vleermuis (en steenmarter en boommarter in derde waarneming van boven) verblijfplaats(en) bij S-221 in berken*	hebben in het gebouw bij S-223. Mogelijk wordt het projectgebied gebruikt als foerageergebied en/of vliegroute door vleermuizen. Er zijn voldoende alternatieven in de omgeving. Het projectgebied betreft geen essentieel foerageergebied of essentiële vliegroute.

Soortgroep	Aanwezigheid soorten	Toetsing vereist?
	 Figuur 25: Mogelijke vleermuis en boommarter verblijven bij S-577 in berken De gebouwen binnen het hekwerk op locatie S-223 is mogelijk geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. Andere gebouwen op locaties zijn ongeschikt door het materiaal. Mogelijk zijn er vliegroutes aanwezig in het projectgebied. In het projectgebied zijn voldoende lijnvormige landschapselementen (bomen en watergangen) die vleermuizen als alternatieve vliegroute kunnen gebruiken. Het projectgebied betreft geen essentiële vliegroute. Mogelijk is er foerageergebied aanwezig in het projectgebied. Er zijn voldoende alternatieve bossen en lanen in de omgeving te vinden. Het projectgebied betreft geen essentieel foerageergebied.	
Reptielen	*Bureauonderzoek* In de omgeving van het projectgebied zijn waarnemingen bekend van beschermde reptielensoorten, zoals adder, gladde slang, hazelworm, levendbarende hagedis, ringslang en zandhagedis (NDFF, 2022).	Leefgebied van gladde slang, levendbarende hagedis en zandhagedis zijn uitgesloten op basis van habitat. Leefgebied van adder en levendbarende hagedis is mogelijk bij S-218. Leefgebied van hazelworm is mogelijk bij S-218, S-219, S-223 en S-577. Leefgebied van ringslang is mogelijk bij S-221. Andere beschermde reptielen zijn uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens en/of habitat.
	Veldbezoek <u>Adder</u> Adders zijn voornamelijk waargenomen op heide en in bos nabij heide. S-218 ligt tegen een bos aan met heide. Mogelijk kan het projectgebied bij S-218 onderdeel zijn van het leefgebied van adders. <u>Gladde slang</u> Gladde slang is waargenomen bij een heideveld nabij S-221. Het projectgebied zelf is geen geschikt habitat voor de soort. De soort is uitgesloten op basis van habitat. <u>Hazelworm</u> De randen van bos en bosschage en de houtwallen in projectgebieden S-218, S-219, S-223 en S-577 bieden geschikt habitat voor de hazelworm. Mogelijk heeft de hazelworm hier een leefgebied. <u>Levendbarende hagedis</u> De soort heeft als voorkeurshabitat heide en hoogveen maar komt ook voor op andere plekken, zoals open bos en ruige graslanden. Het is een vochtminnende soort die in de genoemde landschapstypen veel wordt aangetroffen op oevers	

Soortgroep	Aanwezigheid soorten	Toetsing vereist?
	en vochtige terreindelen. Het projectgebied bij S-218 ligt in de buurt van een leefgebied van de soort. Mogelijk heeft de soort een leefgebied op deze locatie. Ringslang De ringslang is gebonden aan waterrijke habitats. Deze liggen veelal op zandgronden en op de overgangen van zandgrond naar veen- en kleigronden. Locatie S-221 ligt in het verspreidingsgebied van de ringslang. Mogelijk heeft de soort een leefgebied in het projectgebied. Zandhagedis In het binnenland komt de soort vooral voor in droge struikheideterreinen. Dit habitat ontbreekt in het projectgebied. De soort is uitgesloten op basis van habitat.	
Amfibieën	*Bureauonderzoek* Er zijn waarnemingen bekend van de beschermde poelkikker, heikikker, knoflookpad, kamsalamander, alpenwatersalamander en rugstreeppad en de vrijgestelde algemene amfibieënsoorten, zoals bastaardkikker, gewone pad, bruine kikker, kleine watersalamander (NDFF, 2022).	De poelkikker heeft mogelijk een essentieel leefgebied bij S-216, S-221, S-222, S-223 en S-577. Mogelijk heeft de kamsalamander leefgebied bij S-577. Mogelijk heeft de alpenwatersalamander een leefgebied bij S-223 en S-577. Andere beschermde amfibieën zijn uitgesloten in het projectgebied op basis van habitat en/of verspreidingsgegevens. Algemene (vrijgestelde) amfibieën kunnen voorkomen in en in de omgeving van de sloten en verharde watergang in het projectgebied.
	Veldbezoek Poelkikker De poelkikker heeft een zeer duidelijke voorkeur voor de landschapstypen heide en hoogveen. Ook wordt de soort gemeld uit half natuurlijke graslanden en agrarisch gebied. Er is mogelijk leefgebied van de soort bij S-216, S-221, S-222, S-223 en S-577. Heikikker De soort leeft in specifieke habitats zoals heide, hoogveen, laagveen en halfnatuurlijk grasland. Agrarische gebieden zijn geen onderdeel van hun leefgebied. Het projectgebied heeft geen geschikt habitat voor de soort. Knoflookpad De soort heeft een specifiek leefgebied ten westen van Odoorn. De soort is in het projectgebied uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens. Kamsalamander Het leefgebied van de soort is bosrijk, bevat houtwallen of struweel en wordt vaak gekenmerkt door kleinschaligheid in de directe omgeving van het voortplantingswater. De soort komt voor nabij S-218. In het projectgebied ontbreekt echter geschikt habitat door afwezigheid van water als voortplantingshabitat en struwelen, bosschages, bossen, houtwallen of houtsingels als landhabitat. De kamsalamander is ook is het waargenomen nabij S-577, hier heeft het een mogelijk landhabitat en voorplantingswater in het projectgebied. Rugstreeppad De rugstreeppad leeft in het Natura 2000-gebied Mantingerzand en Mantingerveld nabij S-221. Het projectgebied heeft echter geen geschikt habitat voor de rugstreeppad. De soort is uitgesloten op basis van habitat en verspreidingsgegevens. Alpenwatersalamander De soort komt voor in kleinschalige landschappen met bos, houtwallen en struwelen en in niet snelstromend water en zonder te veel vis. Dergelijk habitat zonder te veel vis komt voor bij S-223 en S-577, mogelijk heeft de soort hier een leefgebied. Algemene (vrijgestelde) amfibieën zoals bastaardkikker, gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander kunnen voorkomen in de sloten en verharde watergang in het projectgebied. Andere beschermde amfibieën zijn uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens en/of habitat.	

Soortgroep	Aanwezigheid soorten	Toetsing vereist?
Vissen	*Bureauonderzoek* De Beschermde grote modderkruiper is waargenomen in een watergang ten zuiden van S-214 (NDFF, 2022).	Grote modderkruiper heeft mogelijk een leefgebied bij S-216, S-219, S-221, S-222 en S-223. Andere beschermde vissen zijn uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens en habitat.
	Veldbezoek <u>Grote modderkruiper</u> De soort is waargenomen nabij S-216, S-222 en S-223 en kan mogelijk ook voorkomen in de watergangen bij S-219 en S-221. Deze watergangen liggen in het projectgebied. De watergangen in en rondom deze locaties is mogelijk leefgebied van de soort. Andere beschermde vissen op voorhand uitgesloten op basis van habitat en/ of verspreidingsgegevens.	
Overige soorten	*Bureauonderzoek* Er zijn waarnemingen bekend van gentiaanblauwtje, grote vos, grote weerschijnvlinder, kleine ijsvogelvlinder, kommavlinder, veenbesparelmoervlinder, veenhooibeestje, zilveren maan, teunisbloempijlstaart, gevlekte witsnuitlibel, sierlijke witsnuitlibel, noordse winterjuffer, oostelijke witsnuitlibel, gevlekte glanslibel, Kempense heidelibel en groene glazenmaker in de omgeving van het projectgebied (NDFF, 2022).	Grote vos heeft mogelijk een leefgebied bij S-219. Teunisbloempijlstaart heeft mogelijk een leefgebied bij S-217 en S-219. Gevlekte glanslibel heeft geschikt habitat bij S-223. De soort is uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens. Andere beschermde libellen en vlinders zijn uitgesloten op basis van habitat en/of verspreidingsgegevens.
	Veldbezoek Tijdens het veldbezoek is een niet beschermde bloedrode heidelibel waargenomen. <u>Gentiaanblauwtje, grote weerschijnvlinder, kommavlinder, veenbesparelmoervlinder, veenhooibeestje, zilveren maan,</u> De soorten leven in specifieke habitats zoals natte heide, vochtige heischrale graslanden, duinen, moerassen, blauwgraslanden etc. Dergelijk habitat is afwezig in het projectgebied en daarom is de soort uitgesloten op basis van habitat. <u>Grote vos</u> De soort is gebonden aan waardplanten die voornamelijk bestaat uit de iep, maar ook zoete kers en wilgensoorten. In het werkgebied van S-219 en in de directe omgeving ervan zijn enkele wilgen aanwezig. Grote vos heeft mogelijk een leefgebied bij S-219. <u>Kleine ijsvogelvlinder</u> De soort leeft in bos met waardplanten als kamperfoelie. Dergelijk habitat is afwezig in het projectgebied en daarom is de soort uitgesloten op basis van habitat. <u>Teunisbloempijlstaart</u> De soort heeft wilgenroosje, kattenstaart, teunisbloem en basterdwederik als waardplanten. Dergelijke waardplanten komen voor bij S-217 en S-219. Mogelijk heeft de soort hier een leefgebied. <u>Groene glazenmaker</u> Groene glazenmaker komt voor bij diverse waterelementen als er maar krabbescheer aanwezig is. In het projectgebied is habitat van de soort afwezig. <u>Gevlekte glanslibel</u> De soort komt voor in sterk verlande vennen, petgaten en in moerasbossen en mogelijk ook in vegetatierijke sloten. Mogelijk is S-223 een geschikt leefgebied voor de soort. Door de verspreidingsgegevens is de soort alsnog uit te sluiten in het projectgebied. <u>Gevlekte witsnuitlibel, sierlijke witsnuitlibel, Noordse winterjuffer, Kempense heidelibel, oostelijke witsnuitlibel</u> De soorten komen voor in specifieke habitats zoals voedselarme vennen, heidevelden, ondiepe moerassen, laagveen etc. Geschikt habitat op de locaties is afwezig en daarom is leefgebied van de soorten uitgesloten.	

Soortgroep	Aanwezigheid soorten	Toetsing vereist?
	Andere beschermde vlindersoorten en libellensoorten zijn uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens en/of habitat.	

Tabel 4 Voorkomen en functie leefgebieden van beschermde soorten binnen het Overijsselse deel van projectgebied per relevante soortgroep.

Soortgroep	Aanwezigheid soorten	Toetsing vereist?
Flora	*Bureauonderzoek* In het projectgebied zijn waarnemingen bekend van de beschermde bergnachtorchis op meer dan 4 km van S-227 (NDFF, 2022).	Bernnachtorchis is uitgesloten op basis van habitat. Andere beschermde plantensoorten zijn uitgesloten op basis van habitat en/of verspreidingsgegevens.
	Veldbezoek Tijdens het veldbezoek zijn voedselrijke omgevingen waargenomen met algemene kenmerkende soorten zoals perzikkruid en vertakte leeuwentand. De omgeving bestond voornamelijk uit akkers en weilanden. Bergnachtorchis groeit in bossen, struwelen, bosranden, grasland (kalkgrasland, lemig blauwgrasland en soms in matig voedselrijk, vochtig en humeus weiland), zeeduinen en soms in het winterbed van rivieren. Dergelijk habitat is afwezig in het projectgebied. Groeiplaatsen voor bergnachtorchis zijn op voorhand uitgesloten. Verder is de omgeving van het projectgebied voedselrijk en ongeschikt als groeiplaats voor andere beschermde plantensoorten. Beschermde plantensoorten zijn op basis van habitat en/of verspreidingsgegevens uitgesloten.	
Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest	*Bureauonderzoek* Binnen het gehele projectgebied is de afgelopen 5 jaar een grote diversiteit aan beschermde vogelsoorten zonder jaarrond beschermde nesten waargenomen en gemeld (NDFF, 2022).	Algemene broedvogels kunnen tot broeden komen in het projectgebied of in de directe omgeving van het projectgebied.
	Veldbezoek Binnen de hekwerken, in de watergangen en agrarische percelen kunnen algemene broedvogels tot broeden komen.	
Broedvogels met jaarrond beschermd nest	*Bureauonderzoek* In en in de omgeving van het projectgebied zijn waarnemingen bekend van diverse broedvogels met jaarrond beschermde nesten, zoals buizerd, gierzwaluw, huismus, ooievaar, roek, ransuil, sperwer.	Jaarrond beschermde nesten zijn op voorhand uitgesloten in het projectgebied. Vogels met jaarrond beschermde nesten kunnen in het projectgebied foerageren. Het betreft geen essentieel foerageergebied.
	Veldbezoek Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van jaarrond beschermde nesten in de directe omgeving van het projectgebied. In het projectgebied en direct rondom het projectgebied zijn grote bomen of gebouwen afwezig. Jaarrond beschermde nesten zijn op voorhand uitgesloten in het projectgebied. Vogels met jaarrond beschermde nesten kunnen in het projectgebied foerageren. Het betreft geen essentieel foerageergebied, omdat er genoeg alternatief foerageergebied voorhanden is.	
Grondgebonden zoogdieren	*Bureauonderzoek* In het projectgebied en in de directe omgeving van het projectgebied zijn waarnemingen bekend van beschermde grondgebonden zoogdieren zoals boommarter, bunzing, das, eekhoorn, egel, otter, steenmarter, wezel, wolf en algemene (vrijgestelde) soorten zoals ree, vos, konijn, woelrat en diverse muissoorten (NDFF, 2022).	Verblijfplaatsen en foerageergebied van de boommarter, eekhoorn, egel en otter zijn op voorhand uitgesloten.

Soortgroep	Aanwezigheid soorten	Toetsing vereist?
	Veldbezoek Het landschap van het Overijsselse deel van het projectgebied bestaat voornamelijk uit productieland (grasland, aardappelakkers etc.) begrenst door sloten met steil talud en weinig begroeiing of door wegen. <u>Boommarter</u> Boommarters komen uitsluitend voor in voornamelijk oudere bossen. Er zijn geen bomen in het projectgebied en dus geen verblijfplaatsen van de soort in het projectgebied. Verblijfplaatsen zijn daarom op voorhand uitgesloten. Door de afwezigheid van bos in de omgeving heeft de soort geen essentieel leefgebied in de omgeving van het projectgebied. Ook zijn er direct rondom het projectgebied geen schuilmogelijkheden. Foerageergebied van de soort is daarom op voorhand uitgesloten. <u>Bunzing, hermelijn en wezel</u> De beschermde kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) komen voor in gebieden met voldoende dekking in de vorm van struweel, houtwallen, bosschages en ruigtes. Potentiële verblijfplaatsen van bunzing en hermelijn zijn niet waargenomen tijdens het veldbezoek. Er zijn bij S-226 wel 2 kleine holtes waargenomen, die mogelijk als verblijfplaats kunnen dienen voor de wezel. Er zijn echter in en direct rondom het projectgebied zijn geen schuilmogelijkheden aanwezig. Verblijfplaatsen van de wezel kunnen daarom, net als die van de bunzing en hermelijn, op voorhand worden uitgesloten. Daarnaast kunnen kleine marters wel op alle afsluiterschema's foerageren. Het betreft geen essentieel foerageergebied door de aanwezigheid van voldoende alternatief foerageergebied in de omgeving. <u>Das</u> De das leeft in allerlei soorten biotopen, met een voorkeur voor kleinschalig akker- en weidelandschap met verspreide bosjes, heggen en houtwallen. In en rondom het projectgebied zijn geen burchten aangetroffen. Burchten van de das zijn daarom op voorhand uitgesloten. Mogelijk kan de soort wel incidenteel foerageren in het projectgebied. Het betreft geen essentieel foerageergebied door de aanwezigheid van foerageergebied in de omgeving. <u>Eekhoorn</u> Eekhoorns komen voor op plekken met bomen zoals in bossen, tuinen en parken. In het projectgebied zijn geen groenstroken en ook niet in de directe omgeving van het projectgebied. Leefgebied (verblijfplaatsen en foerageergebied) van de soort is daarom op voorhand uitgesloten. <u>Egel</u> Leefgebied van de egel is heel divers en kan voorkomen in tuinen, parken, bos en struweel. In het projectgebied is dergelijke dekking afwezig. Leefgebied (verblijfplaatsen en foerageergebied) van de soort is daarom op voorhand uitgesloten. <u>Otter</u> Otters komen voor in het overgangsgebied tussen land en water zoals moerassen, beken, rivieren en meren. In en rondom het projectgebied is geschikt habitat afwezig, omdat het bestaat uit agrarische percelen. Verblijfplaatsen en foerageergebied van de soort zijn op voorhand uitgesloten. <u>Steenmarter</u> De steenmarter heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalige landbouw, met oude schuren, heggen en groenstroken. Binnen de hekken staan nog enkele installaties. Deze installaties zijn ongeschikt als verblijfplaats voor de soort. Verblijfplaatsen zijn daarom op voorhand uitgesloten. De steenmarter zou wel kunnen foerageren in het projectgebied. Het betreft geen essentieel foerageergebied omdat er voldoende alternatief foerageergebied voorhanden is.	Verblijfplaatsen van bunzing, das, hermelijn, steenmarter, wezel en wolf zijn op voorhand uitgesloten. Mogelijk kunnen de soorten wel foerageren in het projectgebied. Het betreft geen essentieel foerageergebied. **Algemeen** Leefgebied van andere beschermde soorten zijn uitgesloten op basis van habitat en/of verspreidingsgegevens. Algemene grondgebonden zoogdieren kunnen voorkomen in het projectgebied.

Soortgroep	Aanwezigheid soorten	Toetsing vereist?
	Wolf Er zijn geen verblijfplaatsen van de wolf in het projectgebied. De wolf kan incidenteel foerageren in het projectgebied. Door voldoende geschikter alternatief foerageergebied in de omgeving betreft het projectgebied geen essentieel foerageergebied. Leefgebied van andere beschermde soorten zijn uitgesloten op basis van habitat en/of verspreidingsgegevens. Algemene grondgebonden zoogdieren zoals ree, egel, konijn en diverse algemene muizensoorten kunnen voorkomen in het projectgebied.	
Vleermuizen	*Bureauonderzoek* In de omgeving van het projectgebied zijn waarnemingen bekend van de diverse vleermuissoorten (NDFF, 2022).	In het projectgebied zijn geen verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuizen. Mogelijk zijn er bij locatie S-672 geschikte verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen. Mogelijk wordt het projectgebied gebruikt als vliegroute door vleermuizen. Er zijn voldoende alternatieven in de omgeving. Het projectgebied betreft geen essentiële vliegroute. Foerageergebied is op voorhand uitgesloten in het projectgebied.
	Veldbezoek Bomen, die als verblijfplaats kunnen dienen voor boombewonende vleermuissoorten, zijn afwezig in en direct rondom het projectgebied. Dergelijke verblijfplaatsen zijn op voorhand uitgesloten. De gebouwen binnen het hekwerk op locaties S-224 (roosters), S-226 en S-227 (roosters) zijn niet geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen vanwege het materiaal. Mogelijk zijn de gebouwen binnen het hekwerk nabij locatie S-672 wel geschikt voor gebouwbewonende vleermuizen. Mogelijk zijn er vliegroutes aanwezig in het projectgebied. In het projectgebied zijn voldoende lijnvormige landschapselementen (bomen en watergangen) die vleermuizen als alternatieve vliegroute kunnen gebruiken. Het projectgebied betreft geen essentiële vliegroute. Door de afwezigheid van bos, lanen of water is er geen foerageergebied aanwezig in of direct rondom het projectgebied. Daarnaast zijn in de omgeving betere alternatieven te vinden. Foerageergebied is op voorhand uitgesloten.	
Reptielen	*Bureauonderzoek* In de omgeving van het projectgebied zijn waarnemingen bekend van beschermde de reptielensoorten adder, hazelworm en levendbarende hagedis (NDFF, 2022).	Beschermde reptielen zijn uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens en/of habitat.
	Veldbezoek Tijdens het veldbezoek zijn alleen agrarisch grasland en akkers aangetroffen. Dergelijk habitat is ongeschikt voor soorten als adder, hazelworm en levendbarende hagedis. Beschermde reptielensoorten zijn uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens en habitat.	
Amfibieën	*Bureauonderzoek* Er zijn waarnemingen bekend van de beschermde poelkikker, heikikker en knoflookpad en de vrijgestelde algemene amfibieënsoorten zoals bruine kikker etc. (NDFF, 2022).	Beschermde amfibieën zijn uitgesloten in het projectgebied op basis van habitat en/of verspreidingsgegevens. Algemene (vrijgestelde) amfibieën kunnen voorkomen in en in de omgeving van de sloten en verharde watergang in het projectgebied.
	Veldbezoek Poelkikker De poelkikker heeft een zeer duidelijke voorkeur voor de landschapstypen heide en hoogveen. Ook wordt de soort gemeld uit half natuurlijke graslanden en agrarisch gebied. De oeverzone moet bij voorkeur goed begroeid zijn. In het projectgebied en de omgeving zijn geen begroeide waterlichamen die een geschikt leefgebied voor de soort vormen. Leefgebied is op voorhand uitgesloten.	

Soortgroep	Aanwezigheid soorten	Toetsing vereist?
	Knoflookpad De soort heeft een specifiek leefgebied in het rivierdal van de Vecht ten oosten van Ommen. De soort is in het projectgebied uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens. Heikikker De soort leeft in specifieke habitats zoals heide, hoogveen, laagveen en halfnatuurlijk grasland. Agrarische gebieden zijn geen onderdeel van hun leefgebied. Het projectgebied heeft geen geschikt habitat voor de soort. Algemene (vrijgestelde) amfibieën kunnen voorkomen in de sloten en verharde watergang in het projectgebied. Andere beschermde amfibieën zijn uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens en/of habitat.	
Vissen	*Bureauonderzoek* De Beschermde grote modderkruiper is waargenomen bij S-227 en nabij S-224 (NDFF, 2022).	Grote modderkruiper heeft mogelijk een leefgebied bij S-224. Andere beschermde vissen zijn uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens en habitat.
	Veldbezoek Tijdens het veldbezoek zijn droge greppels aangetroffen nabij S-227. Habitat van de grote modderkruiper is daarom uitgesloten bij S-227. Mogelijk heeft de soort wel een leefgebied in de sloot in het projectgebied van S-224. Andere beschermde vissen op voorhand uitgesloten op basis van habitat en/of verspreidingsgegevens.	
Overige soorten	*Bureauonderzoek* Er zijn waarnemingen bekend van grote vos, grote weerschijnvlinder, sleedoornpage, kommavlinder, gevlekte witsnuitlibel, sierlijke witsnuitlibel, beekrombout en groene glazenmaker in de omgeving van het projectgebied (NDFF, 2022).	Beschermde libellen en vlinders zijn uitgesloten op basis van habitat en/of verspreidingsgegevens.
	Veldbezoek Gentiaanblauwtje, grote weerschijnvlinder, kommavlinder, veenbesparelmoervlinder, veenhooibeestje, zilveren maan, De soorten leven in specifieke habitats zoals natte heide, vochtige heischrale graslanden, duinen, moerassen, blauwgraslanden etc. Dergelijk habitat is afwezig in het projectgebied en daarom is de soort uitgesloten op basis van habitat. Grote vos en grote weerschijnvlinder De soorten zijn gebonden aan waardplanten, die voornamelijk bestaat uit de iep maar ook zoete kers en wilgensoorten voor grote vos en wilgensoorten voor grote weerschijnvlinder. Dergelijke bomen zijn afwezig in het projectgebied. De soorten zijn uitgesloten op basis van habitat. Kleine ijsvogelvlinder De soort leeft in bos met waardplanten als kamperfoelie. Dergelijk habitat is afwezig in het projectgebied en daarom is de soort uitgesloten op basis van habitat. Teunisbloempijlstaart De soort heeft wilgenroosje, kattenstaart, teunisbloem en basterdwederik als waardplanten. Dergelijke waardplanten komen voor bij S-217 en S-219. Mogelijk heeft de soort hier een leefgebied. Groene glazenmaker Groene glazenmaker komt voor bij diverse waterelementen als er maar krabbescheer aanwezig is. In het projectgebied is habitat van de soort afwezig.	

Soortgroep	Aanwezigheid soorten	Toetsing vereist?
	Gevlekte glanslibel De soort komt voor in sterk verlande vennen, petgaten en in moerasbossen en mogelijk ook in vegetatierijke sloten. Mogelijk is S-223 een geschikt leefgebied voor de soort. Door de verspreidingsgegevens is de soort alsnog uit te sluiten in het projectgebied. Beekrombout De soort komt voor bij beken en rivieren. Geschikt habitat op de locaties is afwezig en daarom is leefgebied van de soort uitgesloten. Gevlekte witsnuitlibel, sierlijke witsnuitlibel, Noordse winterjuffer, Kempense heidelibel, oostelijke witsnuitlibel De soorten komen voor in specifieke habitats zoals voedselarme vennen, heidevelden, ondiepe moerassen, laagveen etc. Geschikt habitat op de locaties is afwezig en daarom is leefgebied van de soorten uitgesloten. Sleedoorn passage Sleedoornpage is afhankelijk van houtwallen, bos en sleedoorstruwelen. Dergelijke eisen zijn afwezig in het projectgebied. De soort is uitgesloten op basis van habitat. Andere beschermde vlindersoorten, libellensoorten en ongewervelden zijn uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens en/of habitat.	

Effectbeschrijving

In de onderstaande tabellen is per provincie en soortgroep voor de (mogelijk) aanwezige soorten, op basis van de conclusie in de vorige paragraaf, een beschrijving gegeven van mogelijke effecten als gevolg van het voornemen, zoals beschreven in paragraaf 2.3.

Tabel 5: Effecten per soortgroep als gevolg van werkzaamheden – Provincie Groningen

Soortgroep	Subgroep	Mogelijke effecten	Toetsing vereist?
Vogels zonder jaarrond beschermde nesten		Als de werkzaamheden in het broedseizoen plaatsvinden, kunnen nesten van vogels zonder jaarrond beschermde nesten vernietigd worden. Ook kunnen broedende vogels verstoord worden en kunnen jonge of broedende vogels gedood of verwond worden.	Ja
Vogels met jaarrond beschermde nesten		Vogels met jaarrond beschermd nest kunnen tot broeden komen in de bomen nabij S-214. Deze bomen blijven behouden, waardoor er geen nestplekken van jaarrond beschermde nesten verloren gaan. Wel kunnen bij werkzaamheden in het broedseizoen broedende vogels verstoord worden.	Ja
Grondgebonden zoogdieren	Algemene grondgebonden zoogdieren	Bij de voorgenomen werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen van algemene grondgebonden zoogdieren vernietigd worden en kunnen dieren verstoord, gedood of gewond raken.	Ja
	Bever, bunzing, boommarter, das, eekhoorn, haas, hermelijn, wolf	Door de voorgenomen werkzaamheden zal geen foerageergebied verloren gaan, omdat de bosschages behouden blijven.	Nee
	Grote bosmuis	De voorgenomen werkzaamheden zullen geen verblijfplaatsen verloren gaan, omdat de bosschages en struweel behouden blijven.	Nee
	Steenmarter	De mestopslag bij S-213 en de takkenbult bij S-214 blijft behouden, maar opslagmateriaal kan de potentiële opening van de	Ja

Soortgroep	Subgroep	Mogelijke effecten	Toetsing vereist?
		potentiële verblijfplaats blokkeren, waardoor de verblijfplaats vernietigd wordt en de aanwezige dieren gedood of verwond.	
Vleermuizen		Vliegroutes en foerageergebied rondom het projectgebied blijven behouden doordat er niet gekapt wordt. Hierdoor worden tevens geen dieren gedood of verwond. Ook wordt er geen gebruik gemaakt van verlichting, waardoor verstoring voorkomen wordt.	Nee
Amfibieën	Algemene amfibieën	Bij de voorgenomen werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen van algemene amfibieën vernietigd worden en kunnen dieren verstoord, gedood of gewond raken.	Ja
	Poelkikker	Als gevolg van de werkzaamheden bij S-763 en S-213 kunnen verblijfplaatsen vernietigd worden. Ook kunnen aanwezige dieren gedood, verwond of verstoord worden.	Ja

Tabel 6: Effecten per soortgroep als gevolg van werkzaamheden – Provincie Drenthe

Soortgroep	Subgroep	Mogelijke effecten	Toetsing vereist?
Vaatplanten	Derps	Als er groeiplaatsen van de derps aanwezig zijn bij S-222 en S-223, kunnen deze worden vernietigd door de voorgenomen werkzaamheden.	Ja
	Drijvende waterweegbree	De voorgenomen werkzaamheden zullen geen effect hebben op groeiplaatsen van de drijvende waterweegbree, omdat het kanaal onaangetast blijft.	Nee
	Knollathyrus	Als er groeiplaatsen van knollathyrus aanwezig zijn bij S-217, kunnen deze worden vernietigd door de voorgenomen werkzaamheden.	Ja
Vogels zonder jaarrond beschermde nesten		Als de werkzaamheden in het broedseizoen plaatsvinden, kunnen nesten van vogels zonder jaarrond beschermde nesten vernietigd worden. Ook kunnen broedende vogels verstoord worden en kunnen jonge of broedende vogels gedood of verwond worden.	Ja
Vogels met jaarrond beschermde nesten		Vogels met jaarrond beschermd nest kunnen tot broeden komen in de bomen nabij S-218. Deze bomen blijven behouden, waardoor er geen nestplekken van jaarrond beschermde nesten verloren gaan. Wel kunnen bij werkzaamheden in het broedseizoen broedende vogels verstoord worden.	Ja
Grondgebonden zoogdieren	Algemene grondgebonden zoogdieren	Bij de voorgenomen werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen van algemene grondgebonden zoogdieren vernietigd worden en kunnen dieren verstoord, gedood of gewond raken.	Ja
	Bever, das, eekhoorn, otter	De voorgenomen werkzaamheden zullen geen effect hebben op de soorten, omdat de bosschages (en grote watergangen) onaangetast blijven.	Nee
	Steenmarter	Door de werkzaamheden nabij de eventuele verblijfplaats van de steenmarter nabij S-221 en S-223 kunnen aanwezige dieren worden verstoord. De verblijfplaatsen blijven behouden, omdat er geen bomen worden gekapt of gebouwen worden gesloopt. Daarnaast staat de boom langs de kant van de weg. Hier worden geen materialen geplaatst. De ingang zal dus niet geblokkeerd	Ja

Soortgroep	Subgroep	Mogelijke effecten	Toetsing vereist?
		worden. Ook worden er geen dieren gedood of verwond als gevolg van de werkzaamheden. Eventuele verblijfplaatsen bij S-219 liggen op voldoende afstand van het werkterrein (100m). Verblijfplaatsen blijven behouden en dieren worden niet verstoord, verwond of gedood.	
	Boommarter	Door werkzaamheden nabij de eventuele verblijfplaats van de boommarter bij S-221 kunnen aanwezige dieren worden verstoord. De verblijfplaats blijft behouden, omdat er geen bomen worden gekapt. Daarnaast staat de boom langs de kant van de weg. Hier worden geen materialen geplaatst. De ingang zal dus niet geblokkeerd worden. Ook worden er geen dieren gedood of verwond als gevolg van de werkzaamheden. Door werkzaamheden nabij de eventuele verblijfplaats van de boommarter bij S-577 kunnen aanwezige dieren worden verstoord. De verblijfplaats blijf behouden, omdat er geen bomen worden gekapt. Ook worden er geen dieren gedood of verwond als gevolg van de werkzaamheden.	Ja
	Grote bosmuis	De voorgenomen werkzaamheden zullen geen verblijfplaatsen verloren gaan, omdat de bosschages, houtwal en struweel bij S-218, S-223 en S-577 behouden blijven.	Nee
	Veldspitsmuis	Door de voorgenomen werkzaamheden bij S-217, S-218, S-219, S-577 en S-223 kunnen verblijfplaatsen van veldspitsmuis vernietigd worden en kunnen dieren verstoord, gedood of verwond raken.	Ja
	Waterspitsmuis	De voorgenomen werkzaamheden zullen geen verblijfplaatsen verloren gaan, omdat de oeverzones behouden blijven.	Nee
Vleermuizen	Boombewonende vleermuissoorten	Verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied rondom het projectgebied blijven behouden doordat er niet gekapt wordt. Hierdoor worden geen dieren gedood of verwond. Ook wordt er geen gebruik gemaakt van verlichting, waardoor verstoring voorkomen wordt.	Nee
	Gebouwbewonende vleermuissoorten	Als er in de gebouwen bij S-223 verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, kunnen aanwezige verblijfplaatsen vernietigd worden en kunnen dieren gedood of verwond worden. Ook kan er verstoring optreden.	Ja
Reptielen	Adder, levendbarende hagedis	Bij de voorgenomen werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen bij S-218 van de adder vernietigd worden en kunnen dieren verstoord, gedood of verwond raken.	Ja
	Hazelworm	Bij de voorgenomen werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen bij S-218, S-219, S-223 en S-577 van de hazelworm vernietigd worden en kunnen dieren verstoord, gedood of verwond raken.	Ja
	Ringslang	Bij de voorgenomen werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen bij S-221 van de ringslang vernietigd worden en kunnen dieren verstoord, gedood of verwond raken.	Ja
Amfibieën	Algemene amfibieën	Bij de voorgenomen werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen van algemene amfibieën vernietigd worden en kunnen dieren verstoord, gedood of verwond raken.	Ja

Soortgroep	Subgroep	Mogelijke effecten	Toetsing vereist?
	Poelkikker	Als gevolg van de werkzaamheden bij S-216, S-221, S-222, S-223 en S-577 kunnen verblijfplaatsen en leefgebied vernietigd worden. Ook kunnen aanwezige dieren gedood, verwond of verstoord worden.	Ja
	Alpenwatersalamander	Als gevolg van de werkzaamheden bij S-223 en S-577 kunnen verblijfplaatsen en leefgebied vernietigd worden. Ook kunnen aanwezige dieren gedood, verwond of verstoord worden.	Ja
	Kamsalamander	Als gevolg van de werkzaamheden bij S-577 kunnen verblijfplaatsen en leefgebied vernietigd worden. Ook kunnen aanwezige dieren gedood, verwond of verstoord worden.	Ja
Vissen	Grote modderkruiper	Omdat er geen werkzaamheden plaatsvinden in de watergangen bij S-216, S-219, S-221, S-222 en S-223, is er geen negatief effect op de soort.	Nee
Vlinders	Grote vos	Als gevolg van de werkzaamheden bij S-219 kunnen aanwezige dieren gedood, verwond of verstoord worden.	Ja
	Teunisbloempijlstaart	Als gevolg van de werkzaamheden bij S-217 en S-219 kunnen aanwezige dieren gedood, verwond of verstoord worden.	Ja

Tabel 7: Effecten per soortgroep als gevolg van werkzaamheden – Provincie Overijssel

Soortgroep	Subgroep	Mogelijke effecten	Toetsing vereist?
Vogels zonder jaarrond beschermde nesten		Als de werkzaamheden in het broedseizoen plaatsvinden, kunnen nesten van vogels zonder jaarrond beschermde nesten vernietigd worden. Ook kunnen broedende vogels verstoord worden en kunnen jonge of broedende vogels gedood of verwond worden.	Ja
Grondgebonden zoogdieren	Algemene grondgebonden zoogdieren	Bij de voorgenomen werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen van algemene grondgebonden zoogdieren vernietigd worden en kunnen dieren verstoord, gedood of verwond raken.	Ja
	Bunzing, das, hermelijn, steenmarter, wezel, wolf	Met de voorgenomen werkzaamheden gaan geen verblijfplaatsen van deze soorten verloren. Ook gaat er geen essentieel foerageergebied verloren.	Nee
Vleermuizen	Boombewonende vleermuissoorten	Vliegroutes en foerageergebied rondom het projectgebied blijven behouden doordat er niet gekapt wordt. Hierdoor worden geen dieren gedood of verwond. Ook wordt er geen gebruik gemaakt van verlichting, waardoor verstoring voorkomen wordt.	Nee
	Gebouwbewonende vleermuissoorten	Als er in de gebouwen bij S-223 verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, kunnen aanwezige verblijfplaatsen vernietigd worden en kunnen dieren gedood of verwond worden. Ook kan er verstoring optreden.	Ja
Amfibieën	Algemene amfibieën	Bij de voorgenomen werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen van algemene amfibieën vernietigd worden en kunnen dieren verstoord, gedood of verwond raken.	Ja
Vissen	Grote modderkruiper	Omdat er geen werkzaamheden plaatsvinden in de watergang bij S-224, blijft het leefgebied en daarmee de verblijfplaatsen behouden. Ook worden er geen dieren gedood, verwond of verstoord.	Nee

Toetsing

In onderstaande tabel is per soortgroep opgenomen tot welke beschermingscategorie deze behoort.

Tabel 8: Beschermingscategorie van de relevante soorten.

Beschermingscategorie	Soort/ soortgroep
Vogelrichtlijnsoorten	Vogels zonder jaarrond beschermde nesten, vogels met jaarrond beschermde nesten (Gr, Dr, Ov)
Habitatrichtlijnsoorten	Poelkikker (Gr, Dr) vleermuizen (Dr, Ov), kamsalamander, teunisbloempijlstaart (Dr)
Andere soorten zonder vrijstelling	Steenmarter (Gr, Dr), boommarter, veldspitsmuis, adder, hazelworm, levendbarende hagedis, ringslang, alpenwatersalamander, grote vos, dreps, knollathyrus (Dr)
Andere soorten met vrijstelling	Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën (Gr, Dr, Ov)

**N.B. Bunzing, wezel en hermelijn zijn nu nog vrijgesteld in provincie Drenthe. Mogelijk gaat het beleid omtrent deze soorten wijzigen in provincie. Als de soorten beschermd worden onder Wnb, moeten bunzing, wezel en hermelijn alsnog getoetst worden onder de beschermingscategorie 'Andere soorten zonder vrijstelling' (artikel 3.10).*

Er geldt binnen de provincies Groningen, Drenthe en Overijssel een vrijstelling voor de binnen het projectgebied algemeen voorkomende soorten. Deze zijn hieronder daarom niet meegenomen. Voor deze soorten geldt de zorgplicht (zie verder in paragraaf 3.6.1).

Overtreding verbodsbepaling

In de onderstaande tabellen is per soort(groep), op basis van de effectbeschrijving in de vorige paragraaf, aangegeven welke verbodsbepalingen van de Wnb kunnen worden overtreden als gevolg van de werkzaamheden. Daarbij is geen rekening gehouden met eventueel mogelijke mitigerende maatregelen. Op basis van de uitkomst van deze toetsing is bepaald of en zo ja, welke mitigerende maatregelen nodig zijn. Deze zijn beschreven in de volgende paragraaf.

Bij onderstaande toetsing wordt uitgegaan van een worst-case-scenario. In het geval een bosschage niet bekeken is, wordt ervan uitgegaan dat er zicht nesten bevinden.

Tabel 9: Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.1 ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn (Gr=Groningen, Dr=Drenthe, Ov=Overijssel).

Soort	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
Vogels zonder jaarrond beschermde nesten	X	X		X	Als werkzaamheden plaatsvinden in het broedseizoen (Gr, Dr, Ov).
Vogels met jaarrond beschermde nesten	X	X		X	Als werkzaamheden plaatsvinden in het broedseizoen S-214 (Gr) S-218 (Dr)
Het is verboden om: Lid 1: te doden of te vangen; Lid 2: opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen; Lid 3: eieren te rapen en deze onder zich te hebben; Lid 4: opzettelijk te verstoren; verstoring toegestaan indien niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding. Lid 5: Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing als de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.					

Tabel 10: Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.5 ten aanzien van soorten van de Habitatrichtlijn (Gr=Groningen, Dr=Drenthe, Ov=Overijssel).

Soort	Lid 1|5	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
Vleermuizen		X			Werkzaamheden S-223 (Dr) S-672 (Ov)
Poelkikker	X	X		X	Plaatsen materieel, graafwerkzaamheden S-763, S-213 (Gr) S-216, S-221, S-222, S-223, S-577 (Dr)
Kamsalamander	X	X		X	Werkzaamheden S-577 (Dr)
Teunisbloempijlstaart	X				Werkzaamheden S-217, S-219 (Dr)
Het is verboden om: Lid 1: opzettelijk te doden of te vangen; Lid 2: opzettelijk te verstoren; Lid 3: eieren van dieren opzettelijk te vernielen of te rapen; Lid 4: voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen; Lid 5: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.					

Tabel 11: Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.10 lid 1 ten aanzien van andere soorten (Gr=Groningen, Dr=Drenthe, Ov=Overijssel).

Soort	a	b	c	Als gevolg van
Steenmarter	X	X		Plaatsen materieel S-213, S-214 (Gr) S-221, S-223 (Dr)
Boommarter	X			Plaatsen materiaal S-577 (Dr)
Veldspitsmuis	X	X		Werkzaamheden in ruigte/struweel S-217, S-218, S-219, S-577, S-223 (Dr)
Adder	X	X		Werkzaamheden S-218 (Dr)
Levend barende hagedis	X	x		Werkzaamheden S-218 (Dr)
Hazelworm	X	X		Werkzaamheden S-218, S-219, S-223, S-577 (Dr)
Ringslang	X	X		Werkzaamheden S-221 (Dr)
Alpenwatersalamander	X	X		Werkzaamheden S-223, S-577 (Dr)
Grote vos	X			Werkzaamheden S-219 (Dr)
Dreps			X	Werkzaamheden S-222, S-223 (Dr)
knollathyrus			X	Werkzaamheden S-217 (Dr)
Het is verboden om: a: opzettelijk te doden of te vangen; b: vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen; c: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.				

Voor 3.10 soorten geldt dat er geen verbodsbepaling van toepassing is op het opzettelijk verstoren. De verstoring in deze is van beperkte duur in tijd en ruimte, dus zal deze niet leiden tot het verlaten van de verblijfplaats. Overtreding door het indirect vernietigen van verblijfplaats als gevolg van verstoring is dan ook uitgesloten.

Vervolg

In deze paragraaf zijn een aantal vervolgstappen beschreven. Het gaat hierbij om fysieke inspectie, soortgericht onderzoek, mitigerende maatregelen en zorgplichtmaatregelen.

Mitigerende maatregelen

Vogels zonder jaarrond beschermde nesten

- Werkzaamheden worden buiten het broedseizoen uitgevoerd. Deze loopt globaal van half maart t/m juli, maar deze periode kan afwijken.
- Als dat niet mogelijk is, dienen de volgende stappen genomen te worden:
  - Een ecoloog checkt voorafgaand aan de werkzaamheden het projectgebied op broedende vogels.
  - Voorafgaand aan het broedseizoen dienen onderstaande maatregelen genomen te worden:
    - Verwijder vegetatie in en rondom het projectgebied.
    - Plaats linten verspreid in het projectgebied.
  - Bij geen broedende vogels kunnen werkzaamheden doorgang vinden. In dat geval dient het projectgebied elke week gecontroleerd te worden op broedende vogels.
  - Bij broedende vogels dient op de betreffende locatie gewacht te worden tot de jonge vogels zijn uitgevlogen of het nest hebben verlaten.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

- Er wordt niet gewerkt rondom (jaarrond) beschermde nesten in de periode maart t/m september.
- Als dit niet mogelijk is, dient nader onderzoek plaats te vinden voor vogels met jaarrond beschermde nesten.

Vleermuizen

Om verblijfplaatsen te behouden dienen de volgende maatregelen genomen te worden:

- Er wordt geen materiaal geplaats in een afstand van 5 meter rondom de potentiële verblijfplaatsen in het gebouw bij S-233 en S-672.

Steenmarter / boommarter

Om verblijfplaatsen te behouden dienen de volgende maatregelen genomen te worden:

- Er wordt geen materiaal geplaatst in een afstand van 5 meter rondom de potentiële verblijfplaatsen bij S-213 (pijp van mestopslag), S-214 (takkenbult), S-221 (boomholte berk) en S-223 (onder containergebouw) voor de steenmarter en S-221 (boomholte berk) en S-557 (boomholtes houtwal) voor de boommarter.

Kamsalamander / alpenwatersalamander

Om verblijfplaatsen te behouden dienen de volgende maatregelen genomen te worden:

- Geen werkzaamheden binnen 5 meter van de houtwal en sloot bij S-577 voor de kamsalamander en alpenwatersalamander (zie Figuur 26). Het werkterrein dient buiten het leefgebied te blijven.
- Het werkterrein bij S-223 dient binnen het hekwerk plaats te vinden voor de alpenwatersalamander. Hier is geen leefgebied voor de alpenwatersalamander.

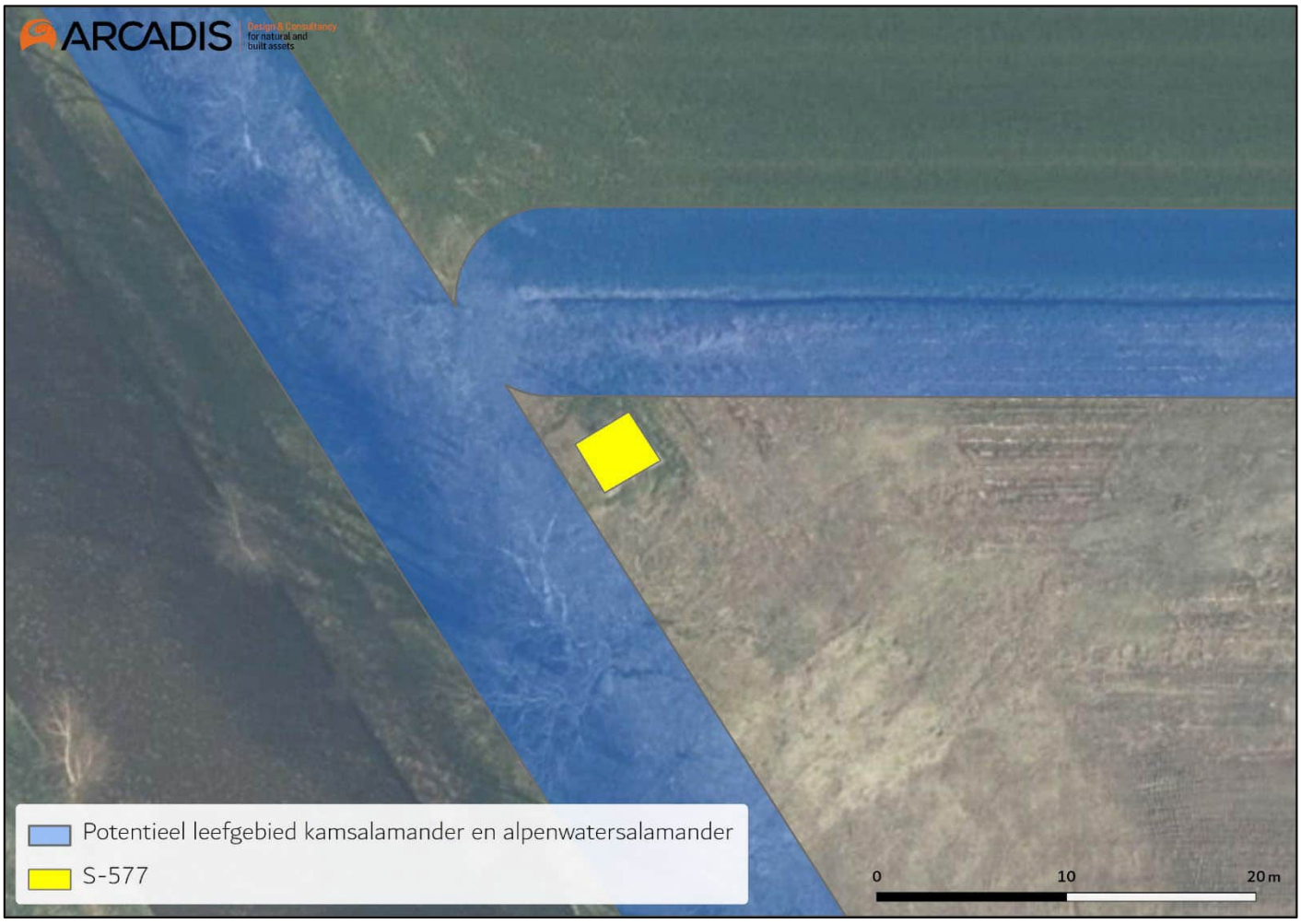

Figuur 26: Potentieel leefgebied voor kamsalamander en alpenwatersalamander bij S-577. Werkterrein dient buiten het potentiële leefgebied te blijven.

Zorgplicht

De Wnb kent een algemene zorgplicht. Dit betekent dat zorgvuldig met aanwezige planten en dieren moet worden omgegaan. Daarom moeten de volgende maatregelen genomen worden:

- Werk één richting op zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.
- Hou het werkgebied zo klein mogelijk.
- Verwijder eerst vegetatie in een gebied voordat er gegraven wordt.
- Als er dieren aanwezig blijken te zijn, staak de werkzaamheden totdat deze het projectgebied verlaten hebben.

Fysieke inspectie

Er dient een fysieke inspectie plaats te vinden voor de volgende soorten:

Tabel 12: Overzicht fysieke inspectie

Soortgroep	Locatie
Broedvogels met jaarrond beschermde nesten	S-214 (Gr) S-218 (Dr)
Gebouwbewonende vleermuizen	S-223 (Dr) S-672 (Ov)
Steenmarter	S-213, S-214 (Gr) S-221, S-223 (Dr)
Boommarter	S-221, S-557 (Dr)

Als na de inspectie blijkt dat de verblijfplaatsen of leefgebieden ongeschikt zijn voor de hierboven genoemde lijst, kunnen de betreffende soorten alsnog worden uitgesloten.

Soortgericht onderzoek

Op basis van de quickscan kan de aanwezigheid van een aantal beschermde soorten en/of soortgroepen niet worden uitgesloten. Omdat bij uitvoering van de werkzaamheden sprake kan zijn van overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb, dient nader onderzoek te worden uitgevoerd voordat beoordeeld kan worden of negatieve effecten uitgesloten kunnen worden en welke maatregelen noodzakelijk zijn. Het gaat hierbij om soorten, waarbij met mitigerende maatregelen overtreding niet geheel voorkomen kan worden of dat nader onderzoek noodzakelijk is om te bepalen of mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn.

Dit nader onderzoek bestaat uit een fysieke inspectie en/of soortgericht onderzoek. Een fysieke inspectie kan worden gedaan voorafgaand aan soortgericht onderzoek om soorten eventueel nog uit te sluiten op locaties waar ze nu nog niet uitgesloten zijn. Met een fysieke inspectie wordt er op de locatie gekeken naar eventuele burchten, holen, feces of andere sporen. Als de betreffende soorten door middel van een fysieke inspectie uitgesloten zijn, is soort gericht onderzoek niet nodig. Als de betreffende soorten door middel van een fysieke inspectie niet uitgesloten zijn, is soortgericht onderzoek wel noodzakelijk. In Tabel 13 staat weergegeven op welke locaties en voor welke soorten mitigatie en nader onderzoek (fysieke inspectie en/of soortgericht onderzoek) noodzakelijk is.

Het soortgericht veldonderzoek dient als volgt uitgevoerd te worden:

Vogels met jaarrond beschermde nesten

- 4 veldbezoeken gedurende de ochtend in de periode maart t/m 15 mei.
  De veldbezoeken vinden plaats bij gunstige weersomstandigheden (droog weer).
- Tussen de veldbezoeken zit minimaal 10 dagen.

Vleermuizen

- 2 veldbezoeken in de periode 15 mei t/m 15 juli waarvan 1 avondronde en 1 ochtendronde.
- 2 veldbezoeken in de periode 15 augustus t/m 30 september (gedurende de nacht).
- De veldbezoeken vinden plaats bij gunstige weersomstandigheden (droog, voldoende warm, niet te veel wind).
- Tussen de veldbezoeken zit bij voorkeur 20 dagen, maar minimaal 10 dagen.

Steenmarter / boommarter

De potentiële verblijfplaats kan onderzocht worden door middel van cameravallen. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- Nabij de potentiële verblijfplaats dient een cameraval geplaatst te worden.
- De cameraval dient minimaal 3 weken te draaien.
- Indien noodzakelijk, dienen meerdere cameravallen geplaatst te worden.

Veldspitsmuis

- De inventarisatie wordt uitgevoerd met behulp van life traps.
- Deze worden geplaatst op verschillende locaties binnen geschikt habitat, daarna worden per 24 uur minimaal 2 controles van de vallen uitgevoerd. Dit voor 3 achtereenvolgende dagen.

Hazelworm

- Plaatsen van reptielenplaten, minimaal 1 maand voor de eerste controle.
- 4 controle bezoeken vinden plaats in de maanden juni tot september.

Ringslang

- Er zijn 4 bezoeken nodig en minimaal 3 keer met optimale omstandigheden (bij zonneschijn als de temperatuur nog laag is, 15 °C, of op een warme dag na een koude periode) in de maanden april tot en met september met een voorkeur voor april, mei, augustus en september.
- Tussen de eerste en laatste bezoek zit een spreiding van minimaal 1 maand.
- Reptielenplaten neergelegen in het potentiële leefgebied.

Adder / levendbarende hagedis

- Er vinden 3 veldbezoeken plaats, waarvan minimaal 2 in de optimale periode (zonnig / half bewolkt, 12-20 °C, < 5 Bft).
- De bezoeken vinden plaats in de periode van half april tot eind mei (juni tot juli) en augustus tot September.
- Tussen de eerste en het laatste bezoek zit een spreiding van minimaal 1 maand.
- Eén maand voor het eerste veldbezoek worden reptielenplaten neergelegd in het potentiële leefgebied.

Kamsalamander

- Er is één bezoek nodig aan het projectgebied voor het zomer- en winterbiotoop door een deskundig ecoloog. Hierbij wordt materiaal gekeerd om zich eronder verschuilende exemplaren te vinden.
- Er zijn 2-4 bezoeken nodig om voortplantingswater te onderzoeken tussen april en augustus. Dit wordt gedaan met een periode van 20 dagen tussen de bezoeken, met windstil water en een schepnet.

Alpenwatersalamander

- Er is één bezoek nodig aan het projectgebied door een deskundig ecoloog in de maanden juni tot oktober voor de zomerbiotoop van de soort. Hierbij wordt materiaal gekeerd om zich eronder verschuilende exemplaren te vinden.
- Er zijn twee bezoeken nodig aan het projectgebied door een deskundig ecoloog in de maanden maart tot en met augustus voor de voortplantingsbiotoop van de soort. Hierbij worden exemplaren gevangen met een schepnet. Er zitten twee weken tussen de bezoeken.

Poelkikker

- Er dienen twee veldbezoek te komen tussen de maanden mei tot juli op warme, vochtige avonden vanaf een uur voor zonsondergang.
- Er zit 10 dagen tussen de bezoeken.

Grote vos

Onderzoek naar de grote vos kan op twee manieren uitgevoerd worden, namelijk het zoeken naar actieve dieren in het voortplantingsseizoen van maart t/m april of het zoeken naar rupsen op de te kappen bomen in de periode eind april-half juli. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- Er dienen minimaal 2 rondes uitgevoerd te worden.
- Tussen deze rondes zit minimaal 10 dagen.
- Deze rondes vinden plaats bij geschikt weer (droog, zonnig, voldoende warm, niet te veel wind).

Teunisbloempijlstaart

- Er dienen minimaal twee rondes uitgevoerd te worden in de periode mei tot september.
- Tussen deze rondes zitten minimaal 10 dagen.
- Deze rondes vinden plaats bij geschikt weer (droog, zonnig, voldoende warm, niet te veel wind).

Dreps

- Er dienen twee veldbezoeken uitgevoerd te worden door een deskundig ecoloog in de bloeiperiode van de soort, juni tot en met augustus.
- Er moet minimaal een maand zitten tussen de veldbezoeken.

Knollathyrus

- Er dienen twee veldbezoeken uitgevoerd te worden door een deskundig ecoloog in de bloeiperiode van de soort, tussen 15 april tot 15 juni.

Conclusie en vervolgstappen

Gebiedsbescherming

Negatieve verstoringseffecten op Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten. Negatieve effecten als gevolg van stikstofdepositie zijn niet uitgesloten. Om eventuele effecten van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden te bepalen moeten AERIUS-berekeningen gedaan worden. Als daaruit komt dat effecten niet uit te sluiten zijn, zijn vervolgstappen noodzakelijk, zoals het opstellen van een Passende beoordeling en het aanvragen van een vergunning Wnb. Als de effecten op basis van de berekeningen uitgesloten kunnen worden, zijn vervolgstappen niet nodig.

Soortenbescherming

Als gevolg van de werkzaamheden treden er mogelijk effecten op op diverse beschermde soorten zoogdieren, vogels, vleermuizen, reptielen, amfibieën en vlinders. De voorgenomen werkzaamheden leiden bij aanwezigheid tot overtredingen van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Een deel van deze overtredingen is te voorkomen door mitigerende maatregelen, zoals weergegeven in paragraaf 3.6.1. Daar waar mitigerende maatregelen niet mogelijk zijn, of overtreding niet te voorkomen is door mitigerende maatregelen, dient soortgericht onderzoek uitgevoerd te worden naar de betreffende soorten/soortgroep. De vervolgstappen omtrent mitigatie en nader onderzoek staan per locatie weergegeven in Tabel 13. De vervolgstappen in het kader van soortgericht onderzoek zijn omschreven in paragraaf 3.6.3.

Als uit het soortgericht onderzoek naar voren komt dat bepaalde soorten aanwezig zijn, is het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk. Voor het kunnen verkrijgen van een ontheffing Wet natuurbescherming moet met de volgende zaken rekening gehouden worden:

- Er moet onderbouwd zijn waarom er geen reële alternatieven zijn met minder negatieve effecten op de beschermde soorten.
- De ontwikkeling moet een in de wet genoemd belang dienen.
- De werkzaamheden mogen geen afbreuk doen aan het streven naar een gunstige staat van instandhouding (habitatrichtlijnsoorten en nationaal beschermde soorten) of leiden tot een verslechtering van de staat van instandhouding (vogelrichtlijnsoorten).

Een ontheffingsaanvraag duurt 13 weken. Deze termijn kan door het bevoegd gezag (Provincie Groningen/Provincie Drenthe/Provincie Overijssel) eenmalig verlengd worden met 7 weken.

N.b. Bunzing en hermelijn zijn nu nog vrijgesteld in provincie Drenthe. Mogelijk gaat het beleid omtrent deze soorten wijzigen in provincie. Als de soorten beschermd worden onder Wnb, moeten bunzing en hermelijn alsnog getoetst worden onder de beschermingscategorie ‘Andere soorten zonder vrijstelling’ (artikel 3.10).

Tabel 13: Overzicht vervolgstappen per soort(groep). M= mitigerende maatregel, F= fysieke inspectie, S= soortgericht onderzoek

Provincie Groningen								
Soortgroep	**S-842**	**S-422**	**S-423**	**S-424**	**S-213**	**S-763**	**S-214**	
Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest	M	M	M	M	M	M	M	
Broedvogels met jaarrond beschermd nest							F	
Steenmarter					M (of F of S)		M (of F of S)	
Poelkikker					S	S		
Provincie Drenthe								
Soortgroep	**S-216**	**S-217**	**S-218**	**S-219**	**S-221**	**S-222**	**S-223**	**S-557**
Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest	M	M	M	M	M	M	M	M
Broedvogels met jaarrond beschermd nest			F					
Vleermuizen							M (of F of S)	
Dreps						S	S	
Knollathyrus		S						
Steenmarter					M (of F of S)		M (of F of S)	
Boommarter					M (of F of S)			M (of F of S)
Veldspitsmuis		S	S	S			S	S
Adder			S					
Levendbarende hagedis			S					
Hazelworm			S	S			S	S
Ringslang					S			
Poelkikker	S				S	S	S	S
Alpenwatersalamander							M (of S)	M (of S)
Kamsalamander								M (of S)
Grote vos				S				
Teunisbloempijlstaart			S	S				
Provincie Overijssel								
Soortgroep	**S-224**	**S-226**	**S-227**	**S-672**				
Broedvogels	M	M	M					
Vleermuizen				M (of F of S)				

Bronnenlijst

Arcadis. (2022a). *Quickscan natuurwetgeving waterstofnetwerk Noord-Nederland, tracé Elim-Ommen.*

Arcadis. (2022b). *Quickscan Natuurwetgeving Waterstofnetwerk Noord-Nederland, tracé Eemshaven-Delfzijl en Schoonebeek-Emmen.* Arnhem: Arcadis.

Colofon

QUICKSCAN NATUURWETGEVING | WATERSTOFNETWERK NOORD-NEDERLAND
AFSLUITERSCHEMA'S GRONINGEN, DRENTHE EN OVERIJSSEL

KLANT
N.V. Nederlandse Gasunie

[redacted]

PROJECTNUMMER
30133275

ONZE REFERENTIE
1.1

DATUM
14 juli 2023

STATUS
Definitief

GECONTROLEERD DOOR

VRIJGEGEVEN DOOR

[redacted]

Over Arcadis

Arcadis is de leidende wereldwijd opererende ontwerp- en consultancyorganisatie op het gebied van de natuurlijke en gebouwde omgeving. Wij helpen onze klanten en de maatschappij met doeltreffende, duurzame en digitale oplossingen. Wij zijn met 36.000 mensen actief die in ruim zeventig landen meer dan €4,2 miljard aan omzet genereren. Wij helpen UN-Habitat met onze mensen, die kennis en expertise leveren om de moeilijke leefomstandigheden te verbeteren in gebieden die lijden onder de gevolgen van klimaatverandering.

Arcadis. Improving quality of life

VERTROUWELIJK

Waterstofnetwerk Nederland
Quickscan natuurwaarden
Afsluiter S-444/S-672

[redacted]

Project
Waterstofnetwerk Nederland

Revisienummer
1

Revisie datum
01-06-2026

Ons kenmerk
WNN1-SWF-EM-REP-0244

Status
Concept

Parafen

[redacted]

Auteur	Gecontroleerd	Ter goedkeuring/besluitvorming

© 2023 Hynetwork, Groningen, Dit document en alle daarbij behorende informatie zijn eigendom van Hynetwork. Niets hiervan mag worden verveelvoudigd, gekopieerd, gepubliceerd, opgeslagen, aangepast of gebruikt in welke vorm dan ook, online of offline, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Hynetwork.

Revisie geschiedenis

Revisienummer	Omschrijving	Datum
0	Eerste uitgifte	04-12-2025
1	Eerste revisie	01-06-2026

Ondersteunende Documenten

Document nummer	Document naam
WNN-ARC-OMG-GEN-ECO-002	Quickscan Natuurwetgeving Waterstofnetwerk Noord-Nederland
WNN-ARC-OMG-GEN-MEM-008	Waterstofnetwerk Noord-Nederland | Ecologische effecten scopewijziging Ommen Tie-in
WNN-ARC-OMG-GEN-MEM-009	Waterstofnetwerk Noord-Nederland | Memo Quickscan scopewijziging Ommen Koppelleiding

© 2023 Hynetwork, Groningen, Dit document en alle daarbij behorende informatie zijn eigendom van Hynetwork. Niets hiervan mag worden verveelvoudigd, gekopieerd, gepubliceerd, opgeslagen, aangepast of gebruikt in welke vorm dan ook, online of offline, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Hynetwork.

Inhoudsopgave

1 Inleiding 2
2 Gebiedsbeschrijving 3
2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving 3
2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen 5

3 Onderzoeksmethodiek 6
4 Aangetroffen en te verwachten beschermde soorten 7
4.1 Vogels 7
4.1.1 Broedvogels (nesten jaarrond beschermd) 7
4.1.2 Broedvogels (nesten jaarrond beschermd bij ecologisch zwaarwegende redenen) 7
4.1.3 Overige broedvogels 8
4.2 Vleermuizen 8
4.3 Overige zoogdieren 9
4.3.1 Streng beschermde soorten 9
4.3.2 Licht beschermde soorten 10
4.4 Reptielen, amfibieën en vissen 10
4.4.1 Reptielen 10
4.4.2 Amfibieën 11
4.4.3 Vissen 13
4.5 Ongewervelden 13
4.5.1 Libellen 13
4.5.2 Vlinders 13
4.5.3 Overige soorten 14
4.6 Planten 14
4.7 Specifieke zorgplicht 14

5 Toetsing aan soortenbescherming 16
5.1 Broedvogels 16
5.2 Vleermuizen 16
5.3 Grondgebonden zoogdieren 16
5.3.1 Grote bosmuis 16
5.3.2 Bunzing, wezel, hermelijn en egel 17
5.3.3 Algemene grondgebonden zoogdieren 17
5.4 Hazelworm 17
5.5 Rugstreeppad 17
5.6 Overige soort(groep)en 18

6 Toetsing aan gebiedenbescherming 19
6.1 Natura 2000 19
6.2 Natuurnetwerk Nederland 20

7 Houtopstanden 21
8 Samenvatting en conclusies 22
9 Geraadpleegde bronnen 26

Bijlage 1 Natuurwetgeving en doelen Natura 2000
Bijlage 2 Natuurwetgeving Natuurnetwerk Nederland
Bijlage 3 Omgevingswet

1 Inleiding

Sweco heeft van Hynetwork Services B.V. opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan natuurwaarden ten behoeve van de voorgenomen werkzaamheden op het Compressorstation Ommen in het kader van de aanleg van Waterstofnetwerk Noord.

De quickscan natuurwaarden is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen nieuwbouw van afsluiter S-672 en de ombouw van afsluiter S-444 binnen de hekken van Compressorstation Ommen.

De quickscan natuurwaarden heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de natuurbescherming onder de Omgevingswet een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Omgevingswet zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie omvat het afsluiterschema S-444/S-672 bij het Compressorstation te Ommen. In figuur 2.1 is de topografische ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 2.1 Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie betreft een houtopstand binnen de hekken van Compressorstation Ommen. De onderzoekslocatie wordt omgeven door de bossen van landgoed Vilsteren.

In figuur 2.2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. Figuur 2.3 t/m figuur 2.8 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2.2 Luchtfoto van de onderzoekslocatie (witte stippellijn).

Figuur 2.3 Overzichtsfoto houtopstand binnen de hekken van Compressorstation Ommen.

Figuur 2.4 Oostelijke bosrand van de te kappen houtopstand.

Figuur 2.5 Zicht op houtopstand binnen de hekken van het Compressorstation Ommen.

Figuur 2.6 Zicht op houtopstand binnen de hekken van het Compressorstation Ommen.

Figuur 2.7 Zicht op houtopstand binnen de hekken van het Compressorstation Ommen.

Figuur 2.8 Zicht op houtopstand binnen de hekken van het Compressorstation Ommen.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens een afsluiter te realiseren voor het transport van waterstof. Tevens wordt een bestaande afsluiter omgebouwd zodat deze geschikt wordt voor waterstof. De voorgenomen werkzaamheden zijn onderdeel van de realisatie van een waterstofnetwerk in Noord-Nederland. Voor de werkzaamheden rondom Compressorstation Ommen zijn reeds meerdere ecologische onderzoeken uitgevoerd door Arcadis. Vanwege wijzigingen in de werkwijze is onderhavige quickscan natuurwaarden opgesteld. In onderhavige rapportage worden uitsluitend de onderstaande werkzaamheden getoetst. De realisatie van afsluiterschema S-444 en ombouw van afsluiterschema S-672 maakt onderdeel uit van het vergunningentraject voor Waterstofnetwerk Drenthe-Overijssel.

Realisatie afsluiterschema S-444 en ombouw afsluiterschema S-672

Binnen de hekken van Compressorstation Ommen wordt een nieuw afsluiterschema gerealiseerd en een bestaand afsluiterschema omgebouwd. Tijdens de werkzaamheden zal het hekwerk tijdelijk verwijderd worden. Ten behoeve van deze werkzaamheden wordt de houtopstand binnen de hekken van de installatie gekapt.

3 Onderzoeksmethodiek

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een bureauonderzoek en een veldbezoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op 4 december 2024. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Overijssel opgevraagd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opgevraagd. Daarnaast zijn in de omgeving van de onderzoekslocatie reeds enkele veldbezoeken uitgevoerd door Arcadis. Door Arcadis is een quickscan natuurwetgeving uitgevoerd in januari 2023 (rapport WNN-ARC-OMG-GEN-ECO-002, januari 2023). Vanwege diverse wijzigingen van de voorgenomen werkzaamheden is deze quickscan daarna aangevuld met enkele memo’s (WNN-ARC-OMG-GEN-MEM-008, 4 juni 2024 en WNN-ARC-OMG-GEN-MEM-009, 26 juli 2024). De conclusies van deze rapporten zijn meegenomen in onderhavige rapportage.

Als gevolg van de inwerkingtreding van het Energiebesluit is het bevoegde gezag voor projecten die onderdeel uitmaken van het waterstofdomein met ingang van 1 januari 2026 gewijzigd van de provincie Overijssel naar het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (RVO). Daarmee vallen alle werkzaamheden die onderdeel maken van onderhavige rapportage onder het bevoegde gezag van RVO.

De quickscan natuurwaarden is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 Aangetroffen en te verwachten beschermde soorten

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat/verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaatsen, foerageergebied en verbindingsroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 5 wordt beschreven welke juridische implicaties dit voor het project heeft.

4.1 Vogels

4.1.1 Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)

Er zijn broedvogels waarvan de nesten ook beschermd zijn op het moment dat ze niet voor de voortplanting in gebruik zijn. In de omgeving van de onderzoekslocatie kunnen dit zijn: boomvalk, buizerd, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, sperwer, steenuil en wespendief.

Van deze soorten kunnen de huismus, kerkuil en steenuil op voorhand worden uitgesloten. Deze soorten broeden in bebouwing of speciaal voor deze soorten bestemde nestkasten. Dergelijke nestplaatsen zijn niet aanwezig op de onderzoekslocatie.

Boomvalk, buizerd, havik, ooievaar, oehoe, ransuil, sperwer, roek en wespendief

Bovengenoemde soorten broeden op zeer grote tot middelgrote nesten die zich vaak hoog in de boomkroon bevinden. Op de onderzoekslocatie zijn zowel door Arcadis als door Sweco diverse veldbezoeken uitgevoerd waarbij gecontroleerd is op de aanwezigheid van grote nesten in de directe omgeving van de onderzoekslocatie. Deze zijn hierbij niet aangetroffen. De aanwezigheid van nestplaatsen van boomvalk, buizerd, havik, oehoe, ooievaar, ransuil, sperwer, roek en wespendief binnen de invloedsfeer van het planvoornemen kan daarom worden uitgesloten.

4.1.2 Broedvogels (nesten jaarrond beschermd bij ecologisch zwaarwegende redenen)

De broedvogels waarvan het nest in uitzonderlijke gevallen eveneens jaarrond is beschermd en die op de onderzoekslocatie te verwachten zijn, zijn voornamelijk holenbroeders zoals de bosuil en zwarte specht. De zwarte specht en bosuil broeden in grote boomholtes en zijn daarom sterk gebonden aan oudere bossen. De houtwal langs de planlocatie bestaat voornamelijk uit opstanden van hazelaar. De houtopstand binnen de hekken van Compressorstation Ommen betreft een opstand van zomereiken van ongeveer 30 jaar oud. Er zijn geen grote boomholtes aangetroffen in beide opstanden. De aanwezigheid van nestplaatsen van zwarte specht of bosuil binnen de invloedsfeer van het planvoornemen kan daarom op voorhand worden uitgesloten.

Wel kunnen diverse soorten holenbroeders zoals gekraagde roodstaart, boomkruiper en bonte vliegenvanger broeden in nabijgelegen bospercelen. Het gaat hierbij echter om algemeen voorkomende soorten, die ook in de directe omgeving voldoende broedgelegenheid hebben. Er zijn derhalve geen bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat de nesten van genoemde soorten op de onderzoekslocatie een jaarrond beschermde status zouden moeten hebben. Overtredingen ten aanzien van deze soorten zijn daarom te voorkomen (zie hoofdstuk 5).

4.1.3 Overige broedvogels

De houtopstanden op de onderzoekslocatie kan nestgelegenheid bieden aan broedvogelsoorten zoals vink, merel en roodborst. Tevens kunnen watergangen in de omgeving van de onderzoekslocatie nestgelegenheid bieden aan soorten als wilde eend en waterhoen. De nesten van deze soorten zijn alleen beschermd op het moment dat ze als zodanig in gebruik zijn. Schadelijke handelingen die leiden tot een vergunningsplichtig geval zijn te voorkomen (zie hoofdstuk 5).

4.2 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens en de verspreidingsatlas van de NDFF is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, franjestaart, meervleermuis, baardvleermuis, bosvleermuis en watervleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

Bij verblijfplaatsen van vleermuizen is onderscheid te maken tussen een zomerverblijf, kraamverblijf, paar/baltsverblijf (die ook als individueel winterverblijfplaats gebruikt kunnen worden) en massawinterverblijf. Deze functies worden mede bepaald door specifieke kenmerken van bebouwing op de onderzoekslocatie. Deze verblijfplaatsen kunnen door diverse vleermuissoorten worden gebruikt.

De aanwezige bomen op de onderzoekslocatie zijn onderzocht op holtes, spleten en/of loshangend schors, die kunnen dienen als potentiële vaste rust- of voortplantingsplaats voor boombewonende vleermuizen. Deze zijn niet aangetroffen en daarmee zijn verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen uit te sluiten.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

In de bospercelen en houtwallen in de omgeving van de onderzoekslocatie zijn mogelijk boomholtes aanwezig die kunnen dienen als verblijfplaats van boombewonende vleermuizen. Het gebruik van kunstmatige verlichting op de onderzoekslocatie kan leiden tot verstoring van in de omgeving verblijvende vleermuizen. Overtredingen zijn echter te voorkomen middels het treffen van maatregelen (zie hoofdstuk 5).

Foerageerhabitat

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en mogelijk rosse vleermuis om te foerageren. De plannen zullen echter geen aantasting van belangrijk foerageerhabitat vormen. Door de voorgenomen ingreep zal het aanbod van foerageermogelijkheden niet in het geding komen, in de directe omgeving is meer geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen aanwezig.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. De bosranden en houtwallen rondom Compressorstation Ommen en het naastgelegen agrarisch perceel kunnen dienen als vliegroute voor vleermuizen. De te kappen houtopstand binnen de hekken van de installatie vormt echter geen lijnvormig landschapselement. Overtredingen ten aanzien van vleermuizen zijn daarom te voorkomen (zie hoofdstuk 5).

4.3 Overige zoogdieren

Alle zoogdieren in Nederland zijn beschermd. Voor sommige algemeen voorkomende soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Op deze wijze is er onderscheid te maken in streng beschermde en minder streng beschermde soorten.

4.3.1 Streng beschermde soorten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF en Broekhuizen et al. (2016) ligt de onderzoekslocatie binnen het verspreidingsgebied van de volgende streng beschermde grondgebonden zoogdieren: steenmarter, boommarter, eekhoorn, das en grote bosmuis.

Steenmarter en boommarter

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de steen- en boommarter. Steenmarters gebruiken hooizolders, loze ruimtes onder het dak, schuurtjes maar ook stenenstapels of takkenhopen, als verblijfplaats. Boommarters maken gebruik van vergelijkbare verblijfplaatsen maar hebben een voorkeur voor grote boomholtes en holen in de grond. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen, zoals uitwerpselen of prooiresten, aangetroffen die duiden op het gebruik van de onderzoekslocatie als vaste rust- of voortplantingsplaats door deze soorten. In de te kappen houtopstand zijn daarnaast geen holen, boomholtes of takkenhopen aangetroffen die mogelijk kunnen dienen als verblijfplaats voor steen- of boommarter. Gelet op het ontbreken van geschikte verblijfplaatsen kunnen overtredingen ten aanzien van steen- of boommarter worden uitgesloten.

Eekhoorn

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de eekhoorn. De bomen op de onderzoekslocatie zijn tijdens het veldbezoek onderzocht op de aanwezigheid van nesten. Er zijn geen nesten van eekhoorns aangetroffen, zodat de aanwezigheid van een vaste rust- of voortplantingsplaats van de eekhoorn kan worden uitgesloten.

Das

De onderzoekslocatie vormt geschikt leefgebied voor dassen. Gedurende de veldbezoeken is de onderzoekslocatie nauwkeurig onderzocht op dassensporen, zoals graafputjes of achtergebleven haren. Hierbij zijn enkele wissels aangetroffen in de houtwal direct ten oosten van de planlocatie die mogelijk worden gebruikt door dassen. Het is aannemelijk dat de bossen en houtwallen rondom de onderzoekslocatie onderdeel uitmaken van het leefgebied van de das. Er zijn echter geen burchten aangetroffen in de directe omgeving van de onderzoekslocatie. De houtopstand binnen de hekken van de installatie is ontoegankelijk voor dassen. Rondom de installatie zijn dubbele hekken aanwezig waardoor de planlocatie volledig ontoegankelijk is voor groot wild. Overtreding van de Omgevingswet ten aanzien van de das is daarmee op voorhand uit te sluiten.

Grote bosmuis

De onderzoekslocatie ligt binnen het verspreidingsgebied van de grote bosmuis. De bosmuis heeft een voorkeur voor oude open eiken- en beukenbossen, met een uitgebreide struiklaag en weinig ondergroei. De grote bosmuis bouwt een nest als verblijfplaats. Dit nest bevindt zich vaak ondergronds, onder wortelstronken van grote bomen en wordt bekleed met bladeren en mos. Ze graven hiertoe zelden zelf een hol, maar gebruiken holen van onder meer de mol, konijn, woelmuizen of das. De houtopstanden en houtwallen op de onderzoekslocatie vormen geschikt leefgebied voor de grote bosmuis. Overtredingen ten aanzien van de grote bosmuis zijn niet op voorhand uitgesloten (zie hoofdstuk 5).

Het voorkomen van overige grondgebonden zoogdieren waarvoor geen vrijstelling geldt, is tijdens het veldbezoek niet vastgesteld. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat kan het voorkomen ervan redelijkerwijs worden uitgesloten.

4.3.2 Licht beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor een aantal soorten grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om soorten zoals de egel. Ook ligt de onderzoekslocatie binnen het verspreidingsgebied van de bunzing, wezel en hermelijn.

Bunzing, wezel en hermelijn

De bunzing en wezel komen volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF voor in de omgeving van de onderzoekslocatie. Ondanks dat de hermelijn niet in de omgeving is waargenomen, is het mogelijk dat ook deze soort voorkomt in de omgeving. De kleine marterachtigen zijn namelijk sterk gebonden aan landschapselementen zoals houtwallen en bosschages die dekking bieden gedurende het foerageren en migreren tussen de vaste rust- of voortplantingsplaatsen en de foerageergebieden. De houtwallen en houtopstanden op de onderzoekslocatie vormen zeer geschikt leefgebied voor de kleine marterachtigen.

De bunzing, wezel en hermelijn zijn onder het bevoegd gezag van RVO echter op de vrijstellingslijst geplaatst voor ruimtelijke ontwikkelingen. Hoewel dus niet kan worden uitgesloten dat er schadelijke handelingen worden verricht ten aanzien van deze soorten, is er geen sprake van een vergunningsplichtige schadelijke handeling als gevolg van het planvoornemen. De algemene zorgplicht is echter wel van toepassing. De initiatiefnemer dient maatregelen te treffen waarmee het doden en verwonden van bunzing, wezel en hermelijn wordt voorkomen. Deze maatregelen zullen worden opgenomen in een separaat ecologisch werkprotocol (zie hoofdstuk 5).

Egel

De egel komt voor in verschillende biotopen, als er maar voldoende voedsel en schuilgelegenheid is. Verblijfplaatsen bevinden zich onder struiken en bosschages, in composthopen of houtwallen. De houtopstanden en houtwallen op de onderzoekslocatie vormen geschikt leefgebied voor egels. Door de kap van de houtopstand binnen de hekken van de Compressorstation Ommen worden mogelijk verblijfplaatsen van egels vernield of beschadigd.

De egel is onder het bevoegd gezag van RVO op de vrijstellingslijst geplaatst voor ruimtelijke ontwikkelingen. Hoewel dus niet kan worden uitgesloten dat er schadelijke handelingen worden verricht ten aanzien van deze soort, is er geen sprake van een vergunningsplichtige schadelijke handeling als gevolg van het planvoornemen. De algemene zorgplicht is echter wel van toepassing. De initiatiefnemer dient maatregelen te treffen waarmee het doden en verwonden van de egel wordt voorkomen. Deze maatregelen zullen worden opgenomen in een separaat ecologisch werkprotocol (zie hoofdstuk 5).

4.4 Reptielen, amfibieën en vissen

4.4.1 Reptielen

Volgens gegevens van de NDFF zijn er in de afgelopen 5 jaar in de directe omgeving van de onderzoekslocatie de volgende streng beschermde reptielen waargenomen: ringslang en levendbarende hagedis. Daarnaast ligt de onderzoekslocatie binnen het verspreidingsgebied van de hazelworm en adder.

Ringslang en levendbarende hagedis

De ringslang en levendbarende hagedis zijn vochtminnende soorten die vaak te vinden zijn in oeverzones, langs vennen, hoogvenen en in natte heide gebieden. Waarnemingen van deze soorten in de omgeving van de planlocatie zijn afkomstig van diverse vennen en plassen op heide terreinen en bospercelen in de omgeving. De houtopstand binnen de hekken van de installatie betreft droog bos, de houtopstand vormt daarom weinig geschikt habitat voor de ringslang en levendbarende hagedis.

De watergangen rondom de installatie hebben relatief steile oevers of beschoeide oevers. De watergangen vormen daarom slechts matig geschikt habitat voor de ringslang of levendbarende hagedis. Er zijn geen geschikte verblijfplaatsen voor deze soorten aanwezig. De voorgenomen werkzaamheden hebben geen betrekking op de watergangen rondom de installatie. Gelet op het aanwezige habitat in de watergangen en de aard van de voorgenomen werkzaamheden zijn overtredingen ten aanzien van de ringslang en levendbarende hagedis uitgesloten.

Adder

De adder komt in Nederland uitsluitend voor op de hoge zandgronden en in hoogveengebieden. Op circa 6 kilometer ten zuidoosten van Ommen is een populatie adders aanwezig. Tussen deze bekende populatie en de onderzoekslocatie zijn twee provinciale wegen gelegen, gezien de barrièrewerking van deze wegen en het ontbreken van natuurlijke verbindingen in het landschap is het uitgesloten dat de adder voorkomt op de planlocatie. Overtredingen ten aanzien van de adder zijn daarom niet aan de orde.

Hazelworm

De hazelworm heeft een voorkeur voor enigszins vochtige, dichte vegetaties. De soort komt voor in open bossen, bosranden, heide, houtwallen, struwelen, spoor- en wegbermen, kalkgraslanden, vestingwerken, steenhopen, ruderale plaatsen en tuinen. De meeste hazelwormen worden waargenomen in bos- en heideterreinen. Hoewel er in de omgeving van de onderzoekslocatie geen populaties van de hazelworm bekend zijn, is het niet geheel uitgesloten dat de soort er voorkomt. In het bosje is een dunne strooisel laag aanwezig die mogelijk voldoende dekking biedt aan de hazelworm. Overtredingen ten aanzien van de hazelworm zijn niet op voorhand uitgesloten (zie hoofdstuk 5).

4.4.2 Amfibieën

Volgens gegevens van de NDFF zijn binnen enkele kilometers rondom de onderzoekslocatie in de afgelopen 5 jaar de volgende soorten waargenomen: bruine kikker, gewone pad, rugstreeppad en kleine watersalamander. Daarnaast ligt de onderzoekslocatie binnen het verspreidingsgebied van de beschermde poelkikker en heikikker.

Poelkikker en heikikker

De watergangen in de directe omgeving van de onderzoekslocatie bieden geen geschikt leefgebied voor de beschermde heikikker en poelkikker. Daarnaast is er geen sprake van een rijke plantengroei langs de oevers of in het water. Heikikkers en poelkikkers zijn sterk gebonden aan vennen, poelen of sloten met een rijke plantengroei. Overtredingen ten aanzien van de heikikker en poelkikker zijn daarom uitgesloten.

Rugstreeppad

De rugstreeppad is een pionierssoort die gebruik maakt van drie verschillende types verblijfplaatsen: de voortplantingswateren, landhabitat dat gedurende de actieve periode gebruikt wordt en de plakken waar ze overwinteren.

De watergangen in de directe omgeving van de onderzoekslocatie bieden ook geen geschikt voortplantingshabitat voor de beschermde rugstreeppad. De watergangen rondom de installatie hebben relatief steile en/of beschoeide oevers, waardoor er geen ondiepe oeverzones zijn die snel opwarmen (zie figuur 4.1 en 4.2). De rugstreeppad maakt uitsluitend gebruik van ondiepe, tijdelijke wateren voor de voortplanting. Door de afwezigheid van geschikte voortplantingswateren is de aanwezigheid van voortplantingshabitat op de onderzoekslocatie uitgesloten.

Figuur 4.1 Watergang nabij onderzoekslocatie voorziet niet in geschikt voortplantingshabitat voor de rugstreeppad.

Figuur 4.2 Watergang nabij onderzoekslocatie voorziet niet in geschikt voortplantingshabitat voor de rugstreeppad.

In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn echter wel meerdere waarnemingen van de rugstreeppad bekend (NDFF). Ook is naar aanleiding van verschillende waarnemingen een aanvullend soortgericht onderzoek uitgevoerd naar potentieel landhabitat van de rugstreeppad op het CS Ommen (WSP Nederland B.V., 2025). Tijdens dit soortgerichte onderzoek zijn verschillende waarnemingen van de rugstreeppad gedaan op locaties waar recent was gegraven of langs gebouwmuren. Op basis van de wijde verspreiding is geconcludeerd dat het gehele station in gebruik is landhabitat (WSP Nederland B.V., 2025).

Figuur 4.3 Locaties van de waarnemingen van rustreeppad tijdens het veldseizoen 2025 binnen CS Ommen, gemeente Ommen, provincie Overijssel (Bron: WSP Nederland B.V., 2025).

De te kappen bosschage voorziet in potentieel geschikt overwinteringshabitat voor de rugstreeppad. De rugstreeppad kan mogelijk overwinteren in muizenholen en onder de aanwezige strooisellaag (zie figuur 4.4 en 4.5). Ook kan het planvoornemen door de kap van de bosschage en graafwerkzaamheden geschikt pioniershabitat voor de rugstreeppad creëren. Overtreding van de Omgevingswet ten aanzien van de rugstreeppad is daarmee op voorhand niet uit te sluiten (zie hoofdstuk 5).

Figuur 4.4 Strooisellaag op de onderzoekslocatie, potentieel geschikt als overwinteringshabitat voor de rugstreeppad.

Figuur 4.5 Muizenhol op de onderzoekslocatie, potentieel geschikt als overwinteringshabitat voor de rugstreeppad.

Algemene amfibieën

Voor de te verwachten algemene soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de Omgevingswet, waardoor een omgevingsvergunning bij verstoring niet noodzakelijk is. De voorgenomen werkzaamheden betreffen uitsluitend een tijdelijke verstoring van het leefgebied van algemene soorten amfibieën. Negatieve effecten zijn niet te verwachten.

4.4.3 Vissen

Er zijn slechts enkele zoetwatervissoorten die binnen de Omgevingswet een strenge bescherming genieten. Er vinden geen werkzaamheden plaats aan de watergangen ten behoeve van het planvoornemen, daarmee kan deze soortgroep buiten beschouwing worden gelaten.

4.5 Ongewervelden

4.5.1 Libellen

Er zijn slechts enkele libellensoorten die binnen de Omgevingswet een strenge bescherming genieten. Deze zijn voor wat betreft hun verspreiding gebonden aan specifieke habitateisen, die veelal alleen in natuurgebied zijn te vinden. In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn enkele waarnemingen bekend van de beschermde beekrombout. De beekrombout is sterk gebonden aan stromend water van een goede kwaliteit. De watergangen op de onderzoekslocatie vormen vanwege het gebrek aan stroming geen geschikt habitat voor deze soort. De aanwezigheid van beschermde soorten op de planlocatie kan daarom worden uitgesloten.

4.5.2 Vlinders

Beschermde vlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan specifieke waardplanten. Op de onderzoekslocatie zijn geen waardplanten aangetroffen van beschermde vlindersoorten. Negatieve effecten ten aanzien van beschermde vlindersoorten zijn daarom uitgesloten.

4.5.3 Overige soorten

Overige beschermde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft, vermiljoenkever en platte schijfhoren, zijn op de onderzoekslocatie uit te sluiten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op de onderzoekslocatie aanwezig en er zijn geen waarnemingen bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

4.6 Planten

De vegetatie op de planlocatie bestaat uit een houtopstand binnen de hekken van de installatie, een brede houtwal ten oosten van de installatie en enkele stroken verruigd grasland en oevervegetatie. In de directe omgeving van de planlocatie zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vaatplanten.

De houtopstand binnen de hekken van de installatie bestaat voornamelijk uit zomereik met daaronder een dichte (aangeplante) struweellaag van meidoorn en hazelaar. Vanwege de dichte aanplant is er nauwelijks sprake van een kruidlaag. Beschermde soorten zijn in deze houtopstand niet te verwachten. Tijdens geen van de uitgevoerde veldbezoeken zijn beschermde planten waargenomen.

De houtwal ten oosten van de installatie bestaat uit een dichte opstand van hazelaar, er zijn slechts enkele grote bomen aanwezig in de houtwal. Vanwege de dichte opstand van hazelaar is er nauwelijks een kruidlaag aanwezig. Beschermde soorten zijn in deze houtwal niet te verwachten. Langs de watergangen tussen de installatie en het oostelijk gelegen agrarisch perceel zijn stroken verruigd grasland aanwezig. De vegetatie bestaat hier voornamelijk uit grassen en riet. Beschermde soorten zijn ook hier niet te verwachten. Overtredingen ten aanzien van beschermde vaatplanten zijn daarmee uitgesloten.

4.7 Specifieke zorgplicht

Onder de specifieke zorgplicht vallen de in Nederland in het wild levende vogelsoorten, genoemd in bijlage I van de Vogelrichtlijn, en niet in de bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 2.4, tweede lid, van de Vogelrichtlijn. Verder vallen hieronder de soorten uit bijlagen II, IV en V van de Habitatrichtlijn en dier- en plantensoorten genoemd in de Rode Lijsten.

Een Rode Lijst is een overzicht van levende soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. De lijsten worden periodiek vastgesteld door de Minister van Economische Zaken. De dier- en plantensoorten zijn onderverdeeld in categorieën. Naast vogels zijn er ook lijsten voor bijen, dagvlinders, haften, kokerjuffers, sprinkhanen, krekels, korstmossen, land- en zoetwaterweekdieren, libellen, mossen, paddenstoelen, platwormen, sprinkhanen en krekels, steenvliegen, vissen en zoogdieren.

Volgens de actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) betreffen de waarnemingen van Rode Lijst-soorten in de omgeving van de onderzoekslocatie voornamelijk broedvogels en zoogdieren. Waarnemingen van Rode Lijst-soorten zoals de levendbarende hagedis zijn reeds in voorgaande paragrafen beschreven. De aanwezigheid van belangrijke functies voor deze soort op de onderzoekslocatie is vanwege het ontbreken van geschikt habitat uitgesloten.

Broedvogels

In de directe omgeving van de onderzoekslocatie zijn diverse waarnemingen van soorten van de Rode Lijst-broedvogels zoals boerenzwaluw, huismus, grauwe vliegenvanger, zwarte mees, keep en kneu. De te kappen houtopstand vormt geschikt broedhabitat voor de kneu en grauwe vliegenvanger. Voor de boerenzwaluw, huismus en zwarte mees is geen geschikt broedhabitat aanwezig op de onderzoekslocatie. De keep komt in Nederland voornamelijk voor als wintergast, er zijn slechts enkele broedgevallen van deze soort bekend in Nederland. Voor de kneu en grauwe vliegenvanger geldt dat deze soorten relatief algemeen voorkomen in Nederland. In de omgeving van de onderzoekslocatie is veel broedgelegenheid voor deze soorten. De voorgenomen ingreep heeft slechts betrekking op een klein deel van het leefgebied van deze soorten. Indien de houtopstand buiten het broedseizoen wordt gekapt, zijn negatieve effecten op broedvogels van de Rode Lijst redelijkerwijs uitgesloten.

Zoogdieren

Volgens de gegevens van de NDFF komen in de omgeving van de planlocatie de Rode Lijst-soorten haas en konijn voor. De onderzoekslocatie vormt matig geschikt habitat voor deze soorten. De voorgenomen ingreep heeft echter betrekking op een relatief klein oppervlak van het leefgebied van konijn en haas. In de omgeving is meer geschikt leefgebied aanwezig. Het is daarom uitgesloten dat het planvoornemen leidt tot negatieve effecten op de lokale populatie hazen en konijnen.

Door te voldoen aan de algemene zorgplicht kan worden vastgesteld dat nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dier- en plantensoorten die zijn opgenomen in de Rode Lijst (zie hoofdstuk 5).

5 Toetsing aan soortenbescherming

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er schadelijke handelingen optreden die leiden tot een vergunningsplichtig geval. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Omgevingswet en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgtraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Omgevingswet op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

5.1 Broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien de opgaande vegetatie buiten het broedseizoen wordt verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Artikel 11.37 (Bal) (Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Omgevingswet wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Met betrekking tot het verwijderen van de aanwezige beplanting buiten het broedseizoen wordt geadviseerd om ook het snoeiafval buiten het broedseizoen te verwijderen. Een grote stapel snoeiafval vormt namelijk een ideale broedlocatie voor kleine vogelsoorten als de winterkoning. Indien onverhoopt een dergelijke soort hierin tot broeden komt, mag het snoeiafval niet eerder worden verwijderd dan wanneer de jongen definitief zijn uitgevlogen.

5.2 Vleermuizen

De bosranden en houtwallen in de omgeving van de planlocatie kunnen mogelijk dienen als vliegroute voor in de omgeving verblijvende vleermuizen. Daarnaast is het niet uitgesloten dat er verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen aanwezig zijn in de houtopstanden in de directe omgeving van de onderzoekslocatie. Overtredingen zijn te voorkomen door geen kunstmatige verlichting toe te passen gedurende de actieve periode van vleermuizen (april tot en met november) op de werkterreinen tussen zonsondergang en zonsopkomst.

5.3 Grondgebonden zoogdieren

5.3.1 Grote bosmuis

De grote bosmuis is beschermd onder artikel 11.54, eerste lid, onder a, Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), wat betekent dat het niet is toegestaan om in het wild levende dieren opzettelijk te doden of te vangen en vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen.

Het kappen van de houtopstand binnen de hekken van de installatie leidt mogelijk tot het vernielen of beschadigen van verblijfplaatsen van de grote bosmuis. Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de aanwezigheid van de grote bosmuis in deze bosschage vast te stellen. Dit onderzoek wordt uitgevoerd met behulp van inloopvallen en vindt plaats in de periode augustus tot en met oktober.

5.3.2 Bunzing, wezel, hermelijn en egel

Op basis van de huidige informatie kan niet worden uitgesloten dat er verblijfplaatsen van bunzing, wezel, hermelijn of egel aanwezig zijn in de te kappen houtopstand. Voor de te verwachten soorten geldt dat de werkzaamheden mogelijk verstorend kunnen werken. Als gevolg van kap- en graafwerkzaamheden kunnen dieren verwond of gedood worden en holen kunnen worden verwijderd. Dit houdt een overtreding van artikel 11.54 (Bal) in.

De bunzing, wezel, hermelijn en egel zijn onder het bevoegd gezag van RVO echter op de vrijstellingslijst geplaatst voor ruimtelijke ontwikkelingen. Hoewel dus niet kan worden uitgesloten dat er schadelijke handelingen worden verricht ten aanzien van deze soorten, is er geen sprake van een vergunningsplichtige schadelijke handeling als gevolg van het planvoornemen. De algemene zorgplicht is echter wel van toepassing. De initiatiefnemer dient maatregelen te treffen waarmee het doden en verwonden van bunzing, wezel, hermelijn of egel wordt voorkomen. Deze maatregelen zijn locatiespecifiek en dienen uitgewerkt te worden in een separaat opgesteld ecologisch werkprotocol.

5.3.3 Algemene grondgebonden zoogdieren

Voor de te verwachten soorten geldt dat de werkzaamheden mogelijk verstorend kunnen werken. Als gevolg van kap- en graafwerkzaamheden kunnen dieren verwond of gedood worden en holen kunnen worden verwijderd. Dit houdt een overtreding van artikel 11.54 (Bal) in. Voor de te verwachten soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkeling echter een vrijstelling, waardoor geen vergunning hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

Het doden of verwonden kan plaatsvinden wanneer rust- of voortplantingslocaties worden aangetast. Het kappen van de houtopstand binnen de hekken van de installatie dient daarom buiten de gevoelige periode van voortplanting of winterrust uitgevoerd te worden. De geschikte periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden betreft de periode september tot en met november. Dieren die gedurende de werkzaamheden worden aangetroffen dienen de gelegenheid te krijgen om veilig weg te komen.

5.4 Hazelworm

Op basis van de huidige informatie is de aanwezigheid van de hazelworm op de onderzoekslocatie niet geheel uit te sluiten. De hazelworm is beschermd op basis van artikel 11.54 (Bal). Voor de te kappen houtopstand geldt dat aanvullend onderzoek noodzakelijk is om de aanwezigheid van de soort vast te stellen. Indien er hazelwormen worden aangetroffen op de onderzoekslocatie, zijn overtredingen naar verwachting niet te vorkomen en is sprake van een vergunningsplichtige flora- en fauna-activiteit.

5.5 Rugstreeppad

Op basis van de huidige informatie kan niet worden uitgesloten dat er overwinterende rugstreeppadden aanwezig zijn in de te kappen houtopstand. De rugstreeppad valt onder het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn en de conventie van Bonn, in de Omgevingswet ondergebracht in paragraaf 11.2.3 (Bal). De schadelijke handelingen die van toepassing zijn op deze soorten betreffen het opzettelijk verstoren, doden of vangen van de dieren en het beschadigen of vernielen van vaste rust- en voortplantingsplaatsen.

Het verstoren van de rugstreeppad en/of het vernielen of beschadigen van verblijfplaatsen is bij het kappen van de bosschage naar verwachting niet voorkomen worden. Een vergunningsaanvraag voor het verstoren van de rugstreeppad en vernielen of beschadigen van vaste rust- en verblijfplaatsen is daarom noodzakelijk. Deze vergunningsaanvraag dient onderbouwd te worden met een activiteitenplan waarin compenserende en mitigerende maatregelen worden opgenomen

5.6 Overige soort(groep)en

Overtredingen van de Omgevingswet ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat/verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde.

6 Toetsing aan gebiedenbescherming

In algemene zin kan er door een plan sprake zijn van negatieve gevolgen, op vanuit de Omgevingswet aangewezen beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder wordt beschreven of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

6.1 Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, Vecht- en Beneden-Reggegebied, bevindt zich op circa 2,2 kilometer afstand ten oosten van de onderzoekslocatie (zie figuur 6.1).

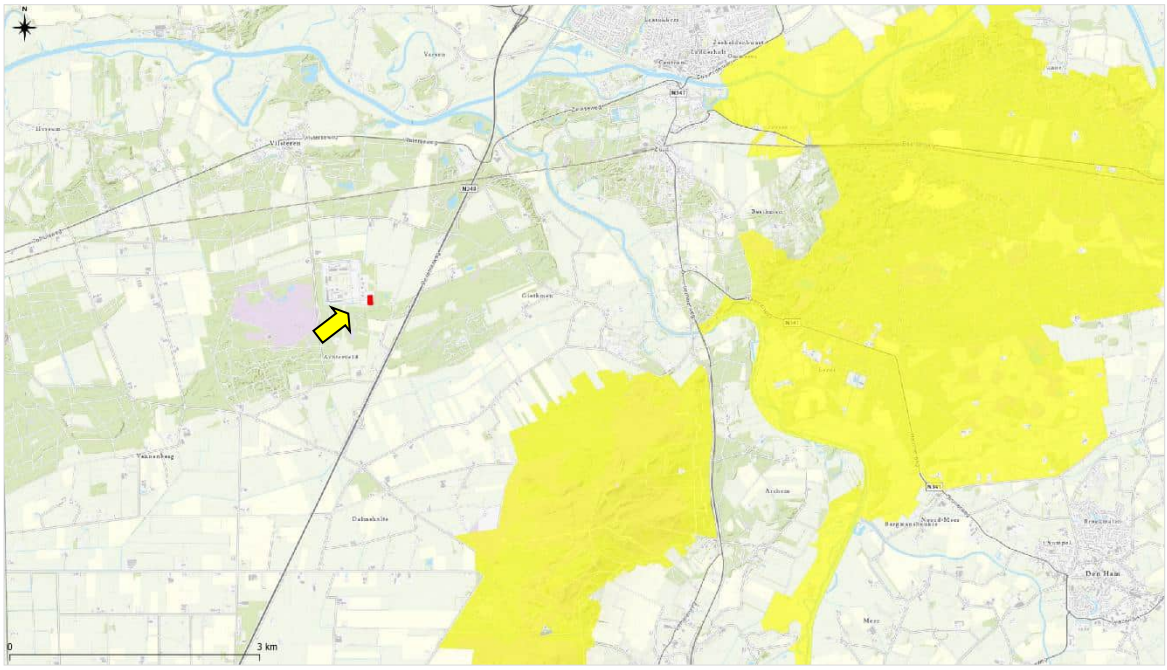

Figuur 6.1 Ligging van de onderzoekslocatie (gemarkeerd middels gele pijl) ten opzichte van Natura 2000 (geel gearceerd).

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen een Natura 2000-gebied. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect. Externe effecten als gevolg van licht, trilling en geluid als door de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie zijn, gezien de afstand tot de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden niet te verwachten. Externe effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie zijn op voorhand niet uit te sluiten. Vervolgonderzoek in het kader van de vergunningplicht ‘Natura 2000-activiteit’ ten aanzien van stikstof wordt noodzakelijk geacht. Dit kan in eerste instantie worden onderzocht middels een modelberekening (AERIUS-calculator).

6.2 Natuurnetwerk Nederland

De te kappen houtopstand binnen de hekken van de installatie is gelegen binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland. In figuur 6.2 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.

Figuur 6.2 Ligging van de onderzoekslocatie (gemarkeerd middels witte stippellijn) ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland (groen gearceerd).

De onderzoekslocatie is (deels) gelegen in een onderdeel van het Overijsselse Natuurnetwerk (ONN). Het Natuurnetwerk betreft in Overijssel een bescherming van de natuur(kwaliteiten) in deze gebieden.

De initiatiefnemer is op het moment van schrijven in gesprek met de provincie Overijssel over de Natuurnetwerk-aanwijzing van de te kappen houtopstand. Provincie Overijssel heeft hierbij aangegeven dat het bosje binnen de hekken van compressorstation Ommen per abuis is opgenomen binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk. Bij de eerstvolgende actualisatie van het NNN wordt de begrenzing aangepast zodat het bosje niet langer onderdeel is van het NNN.

Totdat de begrenzing van het NNN is aangepast is, is Artikel 4.58 van de Omgevingsverordening van de provincie Overijssel van toepassing. Omgevingsplannen die betrekking hebben op een gebied dat is aangewezen als Natuurnetwerk Nederland maken geen ontwikkelingen mogelijk die leiden tot:

a.) Aantasting van de mogelijkheden om de natuurdoelen te realiseren die voor het betreffende gebied zijn vastgesteld;
b.) Vermindering van het areaal van het Natuurnetwerk Nederland; en
c.) Aantasting van de samenhang tussen onderdelen van het Natuurnetwerk Nederland.

De voorgenomen realisatie van een nieuwe afsluiter past echter binnen het huidige bestemmingsplan van de onderzoekslocatie. Volgens de ‘Handreiking gebruik WKW-beschrijvingen Overijssel bij ruimtelijke afwegingen’ van de provincie Overijssel is vervolgtoetsing daarom niet noodzakelijk. Wel adviseert de handreiking om in dit geval te overleggen met de gemeente.

7 Houtopstanden

In art. 11.112 zijn de oogmerken opgenomen voor de activiteiten die houtopstanden, hout en houtproducten betreffen. De oogmerken met betrekking tot vellen en herplanten van houtopstanden hebben betrekking op de natuurbescherming, de instandhouding van het bosareaal in Nederland en het beschermen van landschappelijke waarden. De Omgevingswet beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Het is verboden deze houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij het bevoegd gezag. In dit hoofdstuk wordt beschreven of er bij de voorgenomen kap sprake is van meldingsplicht en herplantplicht. Verder wordt beschreven of er vervolgmaatregelen getroffen dienen te worden ten behoeve van de voorgenomen houtkap.

De te kappen bomen op de onderzoekslocatie vallen onder artikel 11.111 (Bal), waardoor een meldingsplicht geldt voorafgaand aan de kap. Tevens draagt de rechthebbende zorg voor de herbeplanting van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen van de houtopstand. Aangezien het niet mogelijk is om dezelfde grond te herbeplanten dient herbeplanting op andere grond plaats te vinden, indien de herbeplanting voldoet aan de gestelde regels artikel 11.130 (Bal). Een ontheffing van de herplantplicht is noodzakelijk.

8 Samenvatting en conclusies

Sweco heeft in opdracht van Hynetwork Services B.V. een quickscan natuurwaarden uitgevoerd op Compressorstation Ommen.

De quickscan natuurwaarden is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen realisatie van een afsluiterschema. De werkzaamheden zijn onderdeel van de realisatie van Waterstofnetwerk Drenthe-Overijssel

Het onderzoek heeft tot doel om in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten, gebieden of houtopstanden aanwezig zijn die volgens de natuurbescherming onder de Omgevingswet een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve gevolgen kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep.

De initiatiefnemer is voornemens een afsluiterschema te realiseren (S-444) en een afsluiterschema om te bouwen (S-672) binnen de hekken van Compressorstation Ommen.

Voor de voorgenomen werkzaamheden rondom Compressorstation Ommen zijn reeds meerdere ecologische onderzoeken uitgevoerd door Arcadis. Vanwege wijzigingen in de werkwijze is onderhavige quickscan natuurwaarden opgesteld. In onderhavige rapportage worden uitsluitend de onderstaande werkzaamheden getoetst. De realisatie van afsluiterschema S-444 en ombouw van afsluiterschema S-672 maakt onderdeel uit van het vergunningentraject voor Waterstofnetwerk Drenthe Overijssel. Ten behoeve van deze ingreep wordt de houtopstand binnen de hekken van de installatie gekapt.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel 8.1. In tabel 8.2 zijn de effecten op beschermde gebieden en houtopstanden weergegeven. In de tabellen is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabellen is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Omgevingswet voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel 8.1 Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen.

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Omgevingsvergunning	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	ja	mogelijk	nee	nee	opgaande vegetatie verwijderen buiten broedseizoen
	jaarrond beschermd	ja	nee	nee	nee	geen jaarrond beschermde nestplaatsen aanwezig binnen invloedsfeer planvoornemen
Vleermuizen	verblijfplaatsen	mogelijk (in de directe omgeving)	nee	nee	nee	potentiële verblijfplaatsen in de directe omgeving van de planlocatie moeten functioneel behouden blijven door werkzaamheden in actieve periode (april-november) uit te voeren tussen zonsopgang en zonsondergang
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	voldoende alternatief in de omgeving beschikbaar
	vliegroutes	mogelijk (in de directe omgeving)	mogelijk	nee	nee	potentiële vliegroutes in de directe omgeving van de planlocatie moeten functioneel behouden blijven door werkzaamheden in actieve periode (april-november) uit te voeren tussen zonsopgang en zonsondergang
Grondgebonden zoogdieren		ja	mogelijk	ja	ja	aanvullend onderzoek naar aanwezigheid grote bosmuis in de te kappen houtopstand. aandacht voor zorgplicht ten aanzien van bunzing, wezel, hermelijn, egel en algemene grondgebonden zoogdieren. Aanvullende maatregelen om doden en verwonden te voorkomen dienen vastgelegd te worden in een separaat opgesteld ecologisch werkprotocol.
Reptielen		ja	mogelijk	ja	mogelijk	aanvullend onderzoek naar aanwezigheid hazelworm in de te kappen houtopstand.
Amfibieën		ja	mogelijk	nee	ja	vergunningsaanvraag noodzakelijk voor de rugstreeppad
Overige soorten		nee	nee	nee	nee	-

Tabel 8.2 Overzicht effecten t.o.v. beschermde gebieden en houtopstanden en te nemen vervolgstappen.

Gebiedsbescherming	Gebied aanwezig	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Vergunningplicht	Bijzonderheden / opmerkingen*
Natura 2000	2,2 km	mogelijk	ja	mogelijk	Modelberekening stikstof (AERIUS-calculator)
Natuurnetwerk Nederland	Onderdeel van	mogelijk	mogelijk	mogelijk	Houtopstand binnen de hekken van de installatie is gelegen binnen de begrenzing van het ONN.
Houtopstanden	Ja				Meldingsplicht en herplantingsplicht van toepassing.

Conclusie

Broedvogels

Overtredingen ten aanzien van de te verwachten soorten broedvogels kunnen worden voorkomen door kapwerkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Voor het broedseizoen wordt globaal de periode maart tot half augustus aangehouden, geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval.

Vleermuizen

Overtredingen ten aanzien van in de omgeving verblijvende vleermuizen en potentiële vliegroutes in de directe omgeving van de onderzoekslocatie dienen voorkomen te worden door gedurende de actieve periode van vleermuizen (april – november) geen kunstmatige verlichting toe te passen op de werkterreinen tussen zonsondergang en zonsopkomst.

Grote bosmuis

De aanwezigheid van de grote bosmuis kan op basis van de huidige informatie niet worden uitgesloten. Aanvullend onderzoek is noodzakelijk. De resultaten van dit onderzoek moeten uitwijzen of een vergunningsaanvraag aan de orde is.

Bunzing, wezel, hermelijn, egel en algemene grondgebonden zoogdieren

Ten aanzien van de te verwachten soorten zoogdieren is de zorgplicht van toepassing. Werkzaamheden dienen uitgevoerd te worden volgens een separaat opgesteld ecologisch werkprotocol en onder ecologische begeleiding. De kapwerkzaamheden dienen buiten de gevoelige periode uitgevoerd te worden. De geschikte periode betreft de periode september tot en met november.

Hazelworm

Op basis van de huidige informatie kan de aanwezigheid van de hazelworm op de onderzoekslocatie niet worden uitgesloten. Aanvullend onderzoek is noodzakelijk. De resultaten van dit onderzoek moeten uitwijzen of sprake is van een vergunningsplichtige flora- en fauna-activiteit.

Rugstreeppad

De kap van de houtopstand binnen de hekken van de installatie leidt mogelijk tot overtredingen ten aanzien van de rugstreeppad. Een vergunningsaanvraag is noodzakelijk. Deze vergunningsaanvraag dient onderbouwd te worden met een activiteitenplan waarin compenserende en mitigerende maatregelen worden verwoord.

Voor beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn overtredingen ten aanzien van de Omgevingswet wegens het ontbreken van geschikt habitat, het ontbreken van sporen en/of vanwege een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling niet aan de orde. Wel dient rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht.

Gebiedsbescherming

Natura 2000

Negatieve effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie op nabijgelegen Natura 2000-gebieden zijn niet op voorhand uitgesloten. Aanvullend onderzoek middels een modelberekening stikstof (AERIUS-calculator) is noodzakelijk.

Overijssels Natuurnetwerk

De initiatiefnemer is op het moment van schrijven in gesprek met de provincie Overijssel over de Natuurnetwerk-aanwijzing van de te kappen houtopstand. Provincie Overijssel heeft hierbij aangegeven dat het bosje binnen de hekken van compressorstation Ommen per abuis is opgenomen binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk. Bij de eerstvolgende actualisatie van het NNN wordt de begrenzing aangepast zodat het bosje niet langer onderdeel is van het NNN. Indien deze herbegrenzing niet tijdig wordt doorgevoerd, is overleg met bevoegd gezag noodzakelijk.

Houtopstanden

De te kappen houtopstand betreft een beschermde houtopstand. De meldplicht en herplantplicht zijn van toepassing. Gezien herplant op dezelfde gronden niet mogelijk is, zal een ontheffing aangevraagd moeten worden voor herplant op andere gronden.

9 Geraadpleegde bronnen

BIJ12 (2024). Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Opgehaald van https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2024/04/Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-versie-2.0.pdf

BIJ12 (2017b). Kennisdocument steenuil. Opgehaald van https://www.bij12.nl/onderwerp/natuurinformatie/kennisdocumenten-soorten-natuurbescherming/

Bij12 (2024) Kennisdocument Kleine marterachtigen Bunzing – Hermelijn – Wezel. Opgehaald van https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2024/01/Kennisdocument-kleine-marterachtigen-v1-1-2.pdf

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J., Canters, K. & Buys, J. (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren - Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Limpens H. & Regelink J. (2017). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen.

BIJ12 (2017). Kennisdocument Rugstreeppad. Opgehaald van https://www.bij12.nl/kennisdocumenten/kennisdocument-rugstreeppad/

Pastoors, L., Van der Pol, N., Kroon, P., Van Hoof, P., & Van der Putten, T. (2025). Vervolgonderzoek vleermuizen, teunisbloempijlstaart en rugstreeppad CS Ommen Noord (Projectnr. 25-005, Natuurbalans – Limes Divergens; SOL026247) [Concept rapport]. WSP Nederland B.V.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (z.d.). Natura 2000 gebieden. Geraadpleegd op 4 december 2024 van https://www.natura2000.nl/gebieden.

Nationale Database Flora en Fauna (z.d.). Uitvoerportaal; zoekgebied omgeving Compressorstation Ommen, periode 2019-2024. NDFF. Geraadpleegd op 4 december 2024 van https://ndff-ecogrid.nl.

Ravon (z.d.). Soorten. Geraadpleegd op 4 december 2024 van https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie

Sovon (z.d.). Soortenoverzicht. Geraadpleegd op 10 januari 2025 van https://stats.sovon.nl/stats/soorten.

Verspreidingsatlas (z.d.). NDFF Verspreidingsatlas. Geraadpleegd op 4 december 2024 van https://www.verspreidingsatlas.nl/.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2021). Vleermuisprotocol 2021. Opgehaald van https://netwerkgroenebureaus.nl/vleermuisprotocol.

Vlinderstichting (z.d.) Vlinders. Geraadpleegd op 4 december 2024 van https://www.vlinderstichting.nl/vlinders

Vogelbescherming (z.d.). Vogelgids. Geraadpleegd op 4 december 2024 van https://www.vogelbescherming.nl/

Zoogdiervereniging (z.d.) Zoogdiersoorten. Geraadpleegd op 4 december 2024 van https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten

Provinciale bronnen

www.overijssel.nl (NNB en beschermde gebieden in Overijssel)

www.overijssel.nl/thema's/natuur/groenloket

Bijlage 1 Natuurwetgeving en doelen Natura 2000

Natuurwetgeving Natura 2000

Deze bijlage geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Deze bijlage is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende, en per 1-1-2024 geldende, wetgeving. Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten op Natura 2000.

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 162 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de vogelrichtlijn en habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied (artikel 2.7, lid 2 Wnb. en per 1-1-2024 artikel 5.1, lid 1, sub e Ow).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door het bevoegd gezag. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

Doelen Natura 2000

Voor ieder Natura 2000-gebied geldt dat deze een specifiek internationaal belang heeft voor bepaalde soorten en/of habitattypen. Op grond van de staat van instandhouding en het relatief belang van soorten en habitattypen zijn de belangrijkste verbeteropgaven en doelen op landelijk niveau vastgesteld. Deze landelijke doelen vormen de kaders voor de formulering van instandhoudingdoelen op gebiedsniveau. Algemene doelen zijn behoud en indien van toepassing herstel van:

- De bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.
- De bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.
- De natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.
- De op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Bijlage 2 Natuurwetgeving Natuurnetwerk Nederland

Natuurwetgeving Natuurnetwerk Nederland

Deze bijlage geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie is getoetst. Deze bijlage is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende, en per 1 januari 2024 geldende, wetgeving. Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- Bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken.
- Gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt.
- Landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer.
- Ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee.
- Alle Natura 2000-gebieden.

In de Omgevingswet staan de bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen in de omgevingsverordening (artikel 2.44, lid 4 en 5 Ow en artikel 7.6, lid 1 Bkl).

Initiatiefnemers van ingrepen binnen (of in de directe nabijheid van) het Natuurnetwerk Nederland dienen de effecten van de ingreep op kernkwaliteiten en omgevingscondities te onderzoeken. De omgevingscondities zullen ten opzichte van de oorspronkelijke situatie mogelijk veranderen. Dit zal middels nader onderzoek/toetsing inzichtelijk gemaakt moeten worden.

Ingrepen die de natuur significant aantasten, mogen niet worden toegestaan in het bestemmingsplan (“nee”), tenzij ze een groot openbaar belang dienen én er geen alternatieven zijn buiten de natuur. Als het toegestaan is, is natuurcompensatie verplicht (op een andere plek moet dan nieuwe natuur komen).

Bijlage 3 Omgevingswet

Omgevingswet

AFDELING 2.6 BIJZONDERE TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

§ 2.6.3 Bijzondere bevoegdheden natuur en landschap

Artikel 2.44 (aanwijzing natuurgebieden en landschappen)

1. Onze Minister voor Natuur en Stikstof wijst ter uitvoering van de vogelrichtlijn of de habitatrichtlijn Natura 2000-gebieden aan en stelt daarbij instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden vast.

2. Onze Minister voor Natuur en Stikstof kan ter uitvoering van de vogelrichtlijn of de habitatrichtlijn bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen en instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden vaststellen.

3. Onze Minister voor Natuur en Stikstof kan nationale parken aanwijzen.

4. Bij omgevingsverordening worden de gebieden aangewezen die behoren tot het natuurnetwerk Nederland.

5. Bij omgevingsverordening kunnen gebieden, met uitzondering van Natura 2000- gebieden of gebieden als bedoeld in het vierde lid, worden aangewezen als bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen.

AFDELING 5.1 DE OMGEVINGSVERGUNNING

§ 5.1.1 Verbodsbepalingen

Artikel 5.1 (omgevingsvergunningplichtige activiteiten wet)

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:

a. een afwijkomgevingsplanactiviteit,
b. een rijksmonumentenactiviteit,
c. een ontgrondingsactiviteit,
d. een stortingsactiviteit op zee,
e. een Natura 2000-activiteit,
f. een jachtgeweeractiviteit,
g. een valkeniersactiviteit, tenzij het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.

2. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:

a. een bouwactiviteit,
b. een milieubelastende activiteit,
c. een lozingsactiviteit op:

1°. een oppervlaktewaterlichaam,
2°. een zuiveringtechnisch werk,

d. een wateronttrekkingsactiviteit,
e. een mijnbouwlocatieactiviteit,
f. een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot:
1°. een weg,
2°. een waterstaatswerk,
3°. een luchthaven,
4°. een hoofdspoorweg, lokale spoorweg of bijzondere spoorweg,
5°. een installatie in een waterstaatswerk,
g. een flora- en fauna-activiteit, voor zover het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.

§ 5.1.2 Reikwijdte aanvraag omgevingsvergunning en aanwijzing bevoegd gezag

Artikel 5.7 (aanvraag los of gelijktijdig)

1. Een aanvraag om een omgevingsvergunning kan naar keuze van de aanvrager op een of meer activiteiten betrekking hebben.

2. Met het oog op een doelmatig waterbeheer wordt een omgevingsvergunning voor wateractiviteiten, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen, los aangevraagd van de omgevingsvergunning voor andere activiteiten als bedoeld in de artikelen 5.1 en 5.4.

3. Een omgevingsvergunning voor een activiteit waarbij de locatie van ondergeschikt belang is, wordt, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen, los aangevraagd van de omgevingsvergunning voor andere activiteiten.

4. Een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit en een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit, met uitzondering van een als wateractiviteit aan te merken beperkingengebiedactiviteit, worden gelijktijdig aangevraagd als:

a. die activiteiten betrekking hebben op dezelfde ippc-installatie, of
b. op die activiteiten de Seveso-richtlijn van toepassing is.

5. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op aanvragen om wijziging van de voorschriften van een omgevingsvergunning.

Besluit kwaliteit leefomgeving

AFDELING 7.3 INSTRUCTIEREGELS MET HET OOG OP NATUURBESCHERMING

§ 7.3.1 Natuurnetwerk Nederland

Artikel 7.6 (aanwijzing en begrenzing natuurnetwerk Nederland)

1. Bij omgevingsverordening worden de gebieden die het natuurnetwerk Nederland, bedoeld in artikel 2.44, vierde lid, van de wet, vormen, aangewezen en wordt de geometrische begrenzing daarvan vastgelegd.

2. De militaire terreinen OT De Haar, OT De Vlasakkers, OT Havelte West, OT Leusderheide, OT Marnewaard en OT Oirschotse Heide, genoemd in bijlage XIV, onder A, waarvan de geometrische begrenzing bij ministeriële regeling is vastgelegd, maken geen deel uit van het natuurnetwerk Nederland.

Artikel 7.8 (beschermingsregime)

1. Bij omgevingsverordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk Nederland regels gesteld over:

a. regels in omgevingsplannen als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, van de wet; en
b. projectbesluiten als bedoeld in artikel 2.23, eerste lid, aanhef en onder a, onder 4°, van de wet.

2. De regels verzekeren in ieder geval dat de kwaliteit en oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan, dat de samenhang tussen de gebieden van het natuurnetwerk wordt behouden en dat, als binnen het natuurnetwerk activiteiten worden toegelaten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden van het natuurnetwerk, deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven.

3. Over militaire terreinen en terreinen met een militair object als bedoeld in artikel 5.150, eerste lid, binnen het natuurnetwerk Nederland worden bij omgevingsverordening alleen regels gesteld die verzekeren dat tijdige compensatie plaatsvindt van de nadelige gevolgen voor het natuurnetwerk door terreinverharding en bouwactiviteiten op die terreinen.

Besluit activiteiten leefomgeving

AFDELING 11.1 ACTIVITEITEN MET MOGELIJKE GEVOLGEN VOOR NATURA 2000-GEBIEDEN OF BIJZONDERE NATIONALE NATUURGEBIEDEN

§ 11.1.1 Algemeen

Artikel 11.6 (specifieke zorgplicht)

1. Degene die een activiteit als bedoeld in artikel 11.1, eerste lid, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor het belang, bedoeld in artikel 11.2, is verplicht:

   a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
   b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
   c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

2. De plicht, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat:

   a. voorafgaand aan het verrichten van activiteiten in, of in de directe nabijheid van een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kennis wordt genomen van de informatie in het aanwijzingsbesluit van het gebied over de leefgebieden voor vogelsoorten, natuurlijke habitats en habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen en de daarvoor geldende instandhoudingsdoelstellingen;
   b. wordt nagegaan of op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen kunnen worden uitgesloten;
   c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor de leefgebieden, natuurlijke habitats en habitats van soorten, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen;
   d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om verslechterende of significant verstorende gevolgen, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, voor het betrokken gebied te voorkomen;
   e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
   f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen als zich, ondanks de getroffen maatregelen, verslechterende of significant verstorende gevolgen voordoen voor de leefgebieden, natuurlijke habitats of habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

AFDELING 11.2 ACTIVITEITEN MET BETREKKING TOT DIEREN OF PLANTEN IN HET WILD

§ 11.2.1 Algemeen

Artikel 11.27 (specifieke zorgplicht)

1. Degene die een flora- en fauna-activiteit of een activiteit als bedoeld in artikel 11.22, eerste lid, onder b tot en met g, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 11.23, is verplicht:

   a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
   b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
   c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

2. Voor flora- en fauna-activiteiten houdt deze plicht in ieder geval in dat:

   a. voorafgaand aan het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op de locatie waar de activiteit wordt verricht of in de directe nabijheid van die locatie van:
      1˚. van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten, genoemd in bijlage I bij de vogelrichtlijn, en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van die richtlijn;
      2˚. van nature in Nederland in het wild levende dieren of planten van soorten, genoemd in de bijlagen II, IV en V bij de habitatrichtlijn;
      3˚. dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IX of in de rode lijsten, bedoeld in artikel 2.19, vijfde lid, onder a, onder 3˚, van de wet; en
      4˚. voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats;
   b. als deze aanwijzingen er zijn: wordt vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
   c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
   d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen;
   e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
   f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet worden voorkomen, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen.

3. Voor de uitoefening van de jacht en activiteiten om populaties van in het wild levende dieren te beheren of om schade door dieren te bestrijden houdt deze plicht in ieder geval in, dat eenieder die een in het wild levend dier doodt of vangt voorkomt dat het dier onnodig lijdt.

Artikel 11.28 (voorkomen onnodig lijden van dieren)

Eenieder die een in het wild levend dier doodt of vangt, voorkomt dat het dier onnodig lijdt.

§ 11.2.3 Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning soorten habitatrichtlijn

Artikel 11.46 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten habitatrichtlijn: schadelijke handelingen)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:

a. het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;
b. het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;
c. het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;
d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en
e. het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied.

2. Het verbod geldt niet als:

a. het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan artikel 16, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
b. de activiteit uitvoering geeft aan:
   1˚. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
   2˚. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.

3. Onder de soorten, bedoeld in het eerste lid, onder a, worden niet begrepen de soorten, bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn.

§ 11.2.4 Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning andere soorten

Artikel 11.54 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen andere soorten: schadelijke handelingen)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:

a. het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;
b. het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren als bedoeld onder a; en
c. het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B.

2. Het verbod geldt niet als:

a. het gaat om het doden of vangen van de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis, of om het beschadigen of vernielen van hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden;
b. het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de eisen die zijn opgenomen artikel 8.74l van het Besluit kwaliteit leefomgeving; of
c. de activiteit deel uitmaakt van:
   1˚. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
   2˚. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.

VERTROUWELIJK

Waterstofnetwerk Nederland
Rapport aanvullend ecologisch onderzoek
Afsluiter S-444 Ommen

[redacted]

Project
Waterstofnetwerk Nederland

Revisienummer
3

Revisie datum
14-10-2025

Ons kenmerk
WNN1-SWF-EM-REP-0072

Status
Definitief

Parafen

[redacted]

Auteur	Gecontroleerd	Ter goedkeuring/besluitvorming

© 2023 Hynetwork, Groningen, Dit document en alle daarbij behorende informatie zijn eigendom van Hynetwork. Niets hiervan mag worden verveelvoudigd, gekopieerd, gepubliceerd, opgeslagen, aangepast of gebruikt in welke vorm dan ook, online of offline, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Hynetwork.

Revisie geschiedenis

Revisienummer	Omschrijving	Datum
0	Eerste uitgifte	05-02-2025
1	Eerste revisie	15-05-2025
2	Tweede revisie	07-10-2025
3	Definitief gemaakt	14-10-2025

Ondersteunende Documenten

Document nummer	Document naam

© 2023 Hynetwork, Groningen, Dit document en alle daarbij behorende informatie zijn eigendom van Hynetwork. Niets hiervan mag worden verveelvoudigd, gekopieerd, gepubliceerd, opgeslagen, aangepast of gebruikt in welke vorm dan ook, online of offline, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Hynetwork.

Inhoudsopgave

1 Inleiding 2
2 Gebiedsbeschrijving 3
2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving 3
2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie 3
2.3 Te verwachten werkzaamheden en ingrepen 4

3 Resultaten voorgaand onderzoek 4
4 Onderzoeksmethodiek 4
5 Onderzoeksresultaten 6
5.1 Grote bosmuis 6
5.2 Hazelworm 7

6 Toetsing aan wet- en regelgeving 8
7 Conclusies en aanbevelingen 9

Bijlage 1
Verklarende woordenlijst 10

1 Inleiding

Sweco heeft van Hynetwork Services B.V. opdracht gekregen voor het uitvoeren van aanvullend ecologisch onderzoek ten behoeve van de voorgenomen realisatie van afsluiter S-444 binnen de hekken van Gasunie Compressorstation Ommen.

Het onderzoek is uitgevoerd ten behoeve van de voorgenomen werkzaamheden op de onderzoekslocatie in het kader van de realisatie van Waterstofnetwerk Drenthe-Overijssel.

WATERSTOFNETWERK DRENTHE-OVERIJSSEL

In 2022 kreeg Hynetwork, als dochteronderneming van Gasunie, de opdracht om een landelijk waterstofnetwerk aan te leggen en daarna ook de rol van beheerder van het waterstofnetwerk op zich te nemen. Met het waterstofnetwerk Nederland worden de grote industriële regio's met elkaar, met waterstofopslag en -importlocaties en met het buitenland verbonden. Onderdeel van het landelijke waterstofnetwerk is het Waterstofnetwerk Drenthe Overijssel.

Het voorgenomen project Waterstofnetwerk Drenthe Overijssel bestaat uit het ontwikkelen van een leidinginfrastructuur voor het transport van gasvormige waterstof. Het gaat om een leidingtracé tussen Nieuwediep en Ommen met een aftakking naar Vlieghuis bij Coevorden en naar de energiehub GZI Next en Getec in Emmen.

Met het waterstofnetwerk Drenthe Overijssel wil Hynetwork Services B.V. waterstof in de regio kunnen transporteren en ook met de rest van Nederland en het buitenland. Het waterstofnetwerk Drenthe Overijssel zal bestaan uit al aanwezige leidingen die van het aardgasnetwerk worden gescheiden en omgebouwd en nieuw aan te leggen leidingen. Het project bestaat uit de volgende onderdelen:

- Nieuwbouw waterstofleiding
- Hergebruik aardgasleidingen
- Aanpassen/verwijderen van bestaande afsluiterlocaties voor aardgas
- Nieuwbouw van afsluiterlocaties voor waterstof

Het aanvullend onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van de quickscan natuurwaarden die Sweco in januari 2025 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (WNN1-SWF-EM-REP-0030).

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie (± 3.500 m²) betreft een houtopstand binnen de hekken van Compressorstation Ommen.

Figuur 2.1 Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie wordt omgeven door de bossen van landgoed Vilsteren. Aan de oost- en zuidzijde van de onderzoekslocatie is een dubbel hekwerk aanwezig met daar tussen een brede grindstrook. Aan de noord- en westzijde zijn diverse installaties en afsluiterschema's aanwezig. Tussen de installaties is kruidenrijk grasland aanwezig.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De initiatiefnemer is voornemens een nieuw afsluiterschema te realiseren op de onderzoekslocatie. De volledige houtopstand dient hiervoor gekapt te worden.

2.3 Te verwachten werkzaamheden en ingrepen

Ten behoeve van de voorgenomen werkzaamheden wordt de houtopstand gekapt. De onderzoekslocatie wordt vervolgens enkele meters ontgraven voor de nieuwbouw van het afsluiterschema.

3 Resultaten voorgaand onderzoek

Uit de quickscan blijkt dat, om de effecten van de ingreep volledig te kunnen toetsen aan de Omgevingswet er op sommige punten meer informatie is benodigd:

Grote bosmuis

De aanwezigheid van de grote bosmuis kan op basis van de huidige informatie niet worden uitgesloten. Aanvullend onderzoek is noodzakelijk. De resultaten van dit onderzoek moeten uitwijzen of een vergunningsaanvraag aan de orde is.

Hazelworm

Op basis van de huidige informatie kan de aanwezigheid van de hazelworm op de onderzoekslocatie niet worden uitgesloten. Aanvullend onderzoek is noodzakelijk. De resultaten van dit onderzoek moeten uitwijzen of sprake is van een vergunningsplichtige flora- en fauna-activiteit.

4 Onderzoeksmethodiek

Grote bosmuis

Het onderzoek naar de grote bosmuis en veldspitsmuis wordt conform de ‘IBN-methode’ (Bergers, 1997) in de periode augustus tot en met oktober uitgevoerd. De periode augustus tot en met oktober is de optimale periode voor het onderzoek omdat dit buiten de voortplantingsperiode valt. Onderzoek in de voortplantingsperiode kan als effect hebben dat grote bosmuizen vanuit een stresssituatie hun jongen werpen in de val.

Bij onderzoek naar grote bosmuizen en veldspitsmuizen wordt doorgaans gebruik gemaakt van een drietal onderzoeksraaien. De vallen zijn onder de vegetatie op plekken met voldoende dekking geplaatst. Een vangplek bestaat bij voorkeur uit minimaal 20 vallen, die paarsgewijs, op onderlinge afstand van ongeveer 10 meter uit elkaar geplaatst worden. Voorafgaand aan de bemonstering zijn de vallen drie nachten ongebruikt in het veld geplaatst, zodat aanwezige dieren aan de vallen kunnen wennen. Dit is de pre-bait periode. Aansluitend aan deze periode worden de vallen gedurende 2 nachten, zowel vroeg in de ochtend, als laat in de avond éénmaal bemonsterd. De onderzoeksopzet is conform hetgeen is voorgeschreven in de ‘IBN-methode’ (Bergers, P.J.M., 1997. Kleine zoogdieren inventariseren: het kan efficiënter. Zoogdier, jrg. 8 nr. 3).

Op 23 oktober 2024 werden de vallen in het veld geplaatst voorzien van hooi en een zadenmengsel. Gelet op de beperkte omvang van de onderzoekslocatie, is er voor gekozen om twee raaien van 5 gepaarde vallen te plaatsen. Na de pre-bait periode zijn de vallen op maandag 28 oktober scherp gezet. Vervolgens zijn de vallen van maandagavond tot en met woensdagochtend in de avond en ochtend gecontroleerd.

Hazelworm

Voor het onderzoek naar hazelworm zijn tussen juni en september acht herpetoplaten uitgelegd (zie figuur 5). De platen zijn op geschikte locaties uitgelegd, het betreft open plekken in de houtopstand die op zonnige dagen in de zon liggen. Daarnaast zijn de platen plat neergelegd zodat deze strak aansluiten op de bodem/strooisellaag. Bij het uitleggen van de herpetoplaten is een eerste controleronde van de planlocatie uitgevoerd waarbij dikke takken zijn omgekeerd. Na een gewenningstijd van ruim twee weken zijn nog zeven veldbezoeken uitgevoerd. De veldbezoeken zijn uitgevoerd bij zonnig weer en een temperatuur boven de 15 graden. Naast het controleren van de herpetoplaten zijn aanwezige stronken of andere materialen, waar hazelwormen onder kunnen kruipen, omgekeerd en gecontroleerd op aanwezigheid van hazelwormen.

Vanwege projectgerelateerde omstandigheden is het onderzoek niet geheel volgens het soortinventarisatieprotocol voor de hazelworm van het Netwerk Groene Bureaus (NGB, versie november 2023) uitgevoerd. Omdat het onderzoek later is opgestart dan oorspronkelijk gepland kon geen week aangehouden worden tussen elke controleronde. Om de trefkans te vergroten zijn daarom 2 extra controlerondes uitgevoerd. De laatste controleronde is in oktober uitgevoerd, de weersomstandigheden tijdens deze ronde waren echter nog steeds gunstig voor het waarnemen van hazelwormen.

Tabel 4.1 Omstandigheden veldbezoeken hazelworm

Datum	Temperatuur	Weersomstandigheden
22-8- 2024	24 °C	Zonnig, droog
10-9-2024	17 °C	Bewolkt, lichte regen
13-9-2024	20 °C	Zonnig, droog
16-9-2024	20 °C	Zonnig, droog
20-9-2024	23 °C	Zonnig, droog
23-9-2024	21 °C	Half bewolkt, droog
30-9-2024	15 °C	Bewolkt, lichte regen
4-10-2024	18 °C	Zonnig, droog

5 Onderzoeksresultaten

5.1 Grote bosmuis

Tijdens het onderzoek naar de aanwezigheid van de grote bosmuis zijn in totaal 18 muizen gevangen. Hierbij ging het om 17 grote bosmuizen en één aardmuis (figuur 5.1 en 5.2). Gelet op de omvang van de onderzoekslocatie is het aannemelijk dat dezelfde individuen meermaals zijn gevangen tijdens verschillende controlerondes.

Figuur 5.1 Grote bosmuis gevangen op de onderzoekslocatie.

Figuur 5.2 Aardmuis gevangen op de onderzoekslocatie.

Tabel 5.1 Overzicht resultaten onderzoek grote bosmuis.

Controleronde	Tijdstip	Vangst
Ronde 1 - 28 oktober 2024	21.00 - 22.00	1 grote bosmuis
Ronde 2 – 29 oktober 2024	08.00 - 09.30	4 grote bosmuis 1 rosse woelmuis
Ronde 3 – 29 oktober 2024	21.00 - 22.00	4 grote bosmuis
Ronde 4 – 30 oktober 2024	8.00 – 9.30	8 grote bosmuis

5.2 Hazelworm

Tijdens geen van de controlerondes zijn hazelwormen aangetroffen onder de reptielenplaten of onder boomstronken en dikke takken op de onderzoekslocatie. Op basis van de geleverde onderzoeksinspanning kan de aanwezigheid van de hazelworm op de onderzoekslocatie worden uitgesloten.

6 Toetsing aan wet- en regelgeving

De grote bosmuis valt onder het beschermingsregime ‘andere soorten’ (artikel 11.54 van het Besluit activiteiten leefomgeving). Het is verboden grote bosmuizen opzettelijk te doden of te vangen en het is verboden om de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de grote bosmuis opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

De onderzoekslocatie is onderdeel van het functioneel leefgebied van de grote bosmuis. In de houtopstand zijn diverse vaste rust- en voortplantingsplaatsen aanwezig. Bij de voorgenomen werkzaamheden is het beschadigen of vernielen van vaste rust- of voortplantingsplaatsen van de grote bosmuis naar verwachting niet te voorkomen. Het beschadigen, vernielen en wegnemen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen of een essentiële functie van beschermde soorten vallen onder schadelijke handelingen die leiden tot een vergunningsplichtig geval.

Voor de voorgenomen werkzaamheden is daarom een Omgevingsvergunning nodig voor een flora- en fauna-activiteit ten aanzien van de grote bosmuis. Deze vergunningsaanvraag dient onderbouwd te worden met een activiteitenplan. Het activiteitenplan heeft tot doel om mitigerende en compenserende maatregelen vast te leggen, die een negatief effect op beschermde soorten voorkomen en behoud van de huidige functionaliteit te allen tijde garanderen. De maatregelen dienen ter goedkeuring worden voorgelegd bij het bevoegd gezag.

7 Conclusies en aanbevelingen

Sweco heeft in opdracht van Hynetwork aanvullend ecologisch onderzoek naar de aanwezigheid van hazelworm en grote bosmuis uitgevoerd in de houtopstand binnen de hekken van Compressorstation Ommen. Het onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van de door Sweco uitgevoerde quickscan natuurwaarden (WNN1-SWF-EM-REP-0030). Uit de quickscan natuurwaarden blijkt dat de aanwezigheid van de beschermde soorten grote bosmuis en hazelworm niet uitgesloten kan worden.

Voorgenomen ingreep

De initiatiefnemer is voornemens een nieuw afsluiterschema te realiseren op de onderzoekslocatie. Ten behoeve van de realisatie van deze afsluiter dient de houtopstand op de onderzoekslocatie gekapt te worden. De realisatie van deze afsluiter is onderdeel van het project Waterstofnetwerk Drenthe-Overijssel Nederland.

Functie onderzoekslocatie hazelworm

Tijdens het onderzoek zijn geen hazelwormen waargenomen op de onderzoekslocatie, de aanwezigheid van deze soort op de onderzoekslocatie kan daarom worden uitgesloten. Overtredingen van ten aanzien van de hazelworm zijn niet aan de orde.

Functie onderzoekslocatie grote bosmuis

Tijdens het onderzoek naar de aanwezigheid van de grote bosmuis zijn vrijwel uitsluitend grote bosmuizen aangetroffen op de onderzoekslocatie. Daaruit wordt geconcludeerd dat de onderzoekslocatie onderdeel is van het functioneel leefgebied van de grote bosmuis. De voorgenomen werkzaamheden leiden tot het vernielen of beschadigen van vaste rust- en voortplantingsplaatsen van de grote bosmuis. Het beschadigen, vernielen en wegnemen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen of een essentiële functie van de grote bosmuis vallen onder schadelijke handelingen die leiden tot een vergunningsplichtig geval.

Er is daarom sprake van een vergunningsplichtige flora- en fauna-activiteit. De vergunningsaanvraag dient nader onderbouwd te worden middels een activiteitenplan waarin mitigerende en compenserende maatregelen worden opgenomen.

Bijlage 1

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een vergunningssaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Broedseizoen

Voor het broedseizoen staat in de wet geen vaste periode. De looptijd verschilt per soort en varieert per jaar. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart 1 september.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Foerageergebied

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitattype als de omstandigheden waarin de soort of het habitattype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitattype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water**.** Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Omgevingsvergunning

Het onderdeel soortbescherming onder de Omgevingswet heeft als om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Omgevingswet een aantal schadelijke handelingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een omgevingsvergunning benodigd zijn. Een omgevingsvergunning is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Omgevingswet omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.